

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 20 Ljubljana, četrtek 26. 3. 2015

ISSN 1318-0576 Leto XXV

DRŽAVNI ZBOR

770. Sklep o zavrnitvi razpisa zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D, EPA 257-VII)

Na podlagi drugega odstavka 90. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 47/13), drugega odstavka II. razdelka Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 47/13) ter 21. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo) in 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 26. marca 2015 sprejel

S K L E P

O ZAVRNITVI RAZPISA ZAKONODAJNEGA REFERENDUMA O ZAKONU O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH (ZZZDR-D, EPA 257-VII)

I.

Državni zbor Republike Slovenije ugotavlja, da se pobuda za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D), EPA 257-VII, nanaša na zakon, glede katerega skladno s četrto alinejo drugega odstavka 90. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 47/13) razpis referenduma ni dopusten, zato zavrne razpis referenduma.

Na podlagi smiselne uporabe četrtega odstavka 21. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZRLI) se z dnem sprejetja tega sklepa zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis referenduma zaustavi.

II.

Državni zbor je na svoji 5. redni seji dne 3. 3. 2015 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D), EPA 257-VII (v nadaljevanju: novela ZZZDR). Državni svet glede navedenega zakona na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 47/13; v nadaljevanju: Ustava) ni zahteval, da naj Državni zbor pred razglasitvijo navedenega zakona o njem še enkrat odloča.

Metka Zevnik, sovoditeljica Koalicije »Za otroke gre!«, in Aleš Primc, sovoditelj Koalicije »Za otroke gre!«, ter skupina volivcev so dne 10. 3. 2015 vložili Pobudo za razpis naknadnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, EPA 257-VII. Predsednik

Državnega zbora je kot prvi dan koledarskega roka za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis referenduma določil 23. 3. 2015, zadnji petintrideseti dan za zbiranje podpisov pa je nedelja, 26. 4. 2015.

Referendumsko vprašanje se glasi: »Ali ste za to, da se uveljavi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, EPA 257-VII, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel dne 3. 3. 2015?«

24. 5. 2013 je Državni zbor sprejel Ustavni zakon o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 47/13; v nadaljevanju: Ustavni zakon). Spremenjeni 90. člen določa, da referendum ni dopustno razpisati o zakonih, ki odpravljajo protiuustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiuustavnost. II. razdelek Ustavnega zakona v drugem odstavku določa, da se do uskladitve Zakona o referendumu in ljudski iniciativi določbe 1. člena tega Ustavnega zakona uporabljajo ob smiselni uporabi Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi neposredno ter da se do uskladitve Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi 21. člen Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi smiselno uporablja tako, da Ustavno sodišče Republike Slovenije odloči v sporu med predlagateljem referenduma in državnim zborom, ki zavrne razpis referenduma o zakonu.

Skladno z določbo drugega odstavka 21. člena ZRLI lahko Državni zbor sklep, s katerim ugotovi, da je predmet referendumske pobude zakon iz drugega odstavka 90. člena Ustave, sprejme že v času zbiranja podpisov v podporo referendumski zahtevi (drugi odstavek 21. člena ZRLI). O vprašanju, ali mora Državni zbor s svojo odločitvijo počakati na vložitev zahteve za razpis referenduma, je že odločalo tudi Ustavno sodišče.

Leta 1995 je Ustavno sodišče presojalo dopustnost razpisa referenduma o sprejetju Zakona o odvzemu državljanstev Republike Slovenije, pridobljenih na osnovi 40. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije¹. V odločbi se je opredelilo tudi do vprašanja, ali lahko Državni zbor o zahtevi za oceno ustavnosti vsebine zahteve za razpis referenduma odloča že v času zbiranja podpisov v podporo referendumski zahtevi. V 7. točki navedene odločbe je Ustavno sodišče zapisalo: »V trenutku, ko predsednik Državnega zbora določi rok za zbiranje podpisov, so državljani pozvani, naj se opredelijo, ali so za vsebino zahteve. S tem je vprašanje zastavljeno vsem državljanom, ki imajo volilno pravico. Vprašanje, ki se zastavlja v tej fazi postopka za razpis zakonodajnega referenduma, je povsem isto kot vprašanje, ki bi se zastavilo na referendumu, če bi dobilo potrebno podporo. Tako v prvem kot v drugem primeru je vprašana ista ciljna populacija. Zato se zastavi vprašanje, ali je samo zaradi tega, ker zbiranje podpisov v tej fazi postopka še nima narave zahteve v smislu 12. člena ZRLI, je pa to že vsebinsko opredeljena zahteva, ki potrebuje samo še podporo volivcev, potrebno čakati, da to postane še formalno, če je že v tej situaciji očitno, da tega vprašanja ne bo dopustno zastaviti isti ciljni populaciji kasneje. Ustavno sodišče ocenjuje, da je taka razlaga zakona v demokratični in pravni državi nedopustna.« Pri tem je potrebno poudariti, da takrat veljavni ZRLI ni vseboval jasne določbe, da lahko Državni zbor o zahtevi odloča že v času zbiranja podpisov, pač pa se je določba 16. člena ZRLI takrat glasila: »Če državni zbor

¹ Odločba US RS, št. U-I-266/95 z dne 20. 11. 1995.

meni, da je vsebina zahteve za razpis referendumu v nasprotju z ustavo, zahteva, naj o tem odloči ustavno sodišče. Ustavno sodišče odloči o zahtevi v tridesetih dneh.«

Leta 2001² je bil 16. člen ZRLI spremenjen, in sicer tako, da se zahteva Ustavnemu sodišču ni več nanašala le na ugotovitev, ali je vsebina zahteve v nasprotju z Ustavo, pač pa tudi na ugotovitev, da bi z odložitvijo sprejetja ali uveljavitve zakona ali zaradi zavrnitve zakona lahko nastale protiustavne posledice. Dodal se je tudi nov drugi odstavek, ki se je glasil: »Zahtevo iz prejšnjega odstavka lahko državni zbor vložil od prejema pobude ali zahteve in najkasneje do izteka roka za razpis referendumu.« V odločbi št. U-I-266/95 je torej Ustavno sodišče samo oblikovalo pravilo o pristojnosti za presojo ustavnosti referendumskega vprašanja že med zbiranjem podpisov, četudi zakon izrecno takšne pristojnosti Državnemu zboru ni dajal. Določba ZRLI pa je bila nato leta 2001 spremenjena skladno z obrazložitvijo Ustavnega sodišča. Takšna določba pa je danes vključena v 21. člen ZRLI, na katerega smiselno uporabo napotuje Ustavni zakon.

Iz tega izhaja, da Državni zbor v primeru, da se pobuda oziroma zahteva za razpis referendumu nanaša na zakon iz drugega odstavka 90. člena Ustave, ugotovi, da referendumu ni dopustno razpisati, in to že v času zbiranja podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu.

Odprava ugotovljenih protiustavnosti

Novela ZZZDR je bila sprejeta zaradi odprave diskriminacije istospolnih parov, ki jo je Ustavno sodišče ugotovilo v dveh odločbah, in sicer v odločbi št. U-I-425/06-10 z dne 2. 7. 2009 in odločbi št. U-I-212/10 z dne 14. 3. 2013. V obeh odločbah Ustavno sodišče ugotavlja, da je »tako v primeru istospolnih partnerjev kot raznospolnih partnerjev bistvena značilnost stabilna povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata« ter da gre za »po vsebini enak dejanski položaj, v katerem sta dva človeka povezana v par, pri čemer njuno (relativno trajno) razmerje bistveno opredeljujejo njuna čustvena, moralna, duhovna in seksualna povezanost na skupni življenjski poti«. Novela ZZZDR skladno z vsebino obeh odločitev Ustavnega sodišča istospolne pare in raznospolne pare izenačuje v vseh pravicah in dolžnostih.

S sprejeto novelo je Državni zbor izpolnil obveznosti, naložene v odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-425/06 (2. točka izreka), po kateri mora ugotovljeno protiustavnost določbe 22. člena Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti (v nadaljevanju: ZRIPS)³ odpraviti v roku šestih mesecev po objavi citirane odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba je bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 55/2009 dne 17. 7. 2009, torej je rok šestih mesecev potekel 17. 1. 2010. V navedeni odločbi je Ustavno sodišče v 6. točki zapisalo, da »prvi odstavek 14. člena Ustave določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebo okoliščino. Navedena ustavna določba prepoveduje diskriminacijo pri zagotavljanju, uresničevanju oziroma varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin glede na posameznikove osebne okoliščine.« Ob presoji utemeljenosti očitka o neenakem, diskriminacijskem obravnavanju je Ustavno sodišče odločalo na podlagi t.i. strogega testa sorazmernosti in odgovorilo na naslednja vprašanja: »1) ali se zatrjevano različno obravnavanje nanaša na zagotavljanje oziroma uresničevanje človekove pravice oziroma temeljne svoboščine, 2) če se, ali obstaja različno obravnavanje pobudnika in tistega, s katerim se pobudnik primerja, 3) ali sta dejanska položaja, ki ju pobudnika primerjata, v bistvenem enaka in torej razlikovanje temelji na okoliščini iz prvega odstavka 14. člena Ustave ter 4) če gre za razlikovanje na podlagi okoliščine iz prvega odstavka 14. člena Ustave in torej za poseg v pravico do nediskriminacijskega obravnavanja, ali je ta poseg ustavno dopusten.« Ustavno sodišče je na vsa navedena vprašanja v okviru t.i. strogega testa sorazmernosti odgovorilo pritrdilno.

Kot izhaja iz navedene odločbe, »o diskriminatorni obravnavi govorimo takrat, kadar država (na podlagi osebnih okoliščin) različno obravnava posameznike v enakih situacijah«, Ustavno

sodišče pa je na vprašanje, »ali je položaj pobudnikov v svojih bistvenih dejanskih in pravnih prvinah primerljiv s položajem zakoncev«, odgovorilo pritrdilno. Dalje pa je Ustavno sodišče v 13. točki odločbe ugotovilo, da se »glede na vse te, v bistvenem enake dejanske in pravne podlage življenjskih skupnosti – tako registrirane istospolne skupnosti kot skupnosti med žensko in moškimi, pokaže, da razlikovanje v ureditvi dedovanja ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. Spolna usmerjenost pa je, čeprav izrecno ni navedena, nedvomno ena izmed osebnih okoliščin iz prvega odstavka 14. člena Ustave. Gre namreč za osebno lastnost, ki pomembno opredeljuje posameznika, vpliva na njegovo življenje in ga tako kot okoliščine, kot so npr. rasa, spol, rojstvo, spremlja vse življenje. Spolno usmerjenost kot okoliščino, na podlagi katere je razlikovanje prepovedano, pojmuje tudi ESČP⁴, čeprav ni med izrecno naštetimi okoliščinami v 14. členu EKČP⁵.«

S sprejemom novele ZZZDR Državni zbor torej izpolnjuje obveznost, naloženo s citirano odločbo Ustavnega sodišča, saj se po noveli ZZZDR istospolno partnersko skupnost izenačuje z raznospolno skupnostjo v vseh pravicah in dolžnostih. V okvir z novelo ZZZDR priznanih pravic spada tudi izenačitev glede pravnih posledic z vidika dednopravnih razmerij in s tem odpravlja ugotovljene neskladnosti z Ustavo. Ne glede na izvršitveno točko odločbe Ustavnega sodišča, ki ureja prehodni režim, ter poleg nosilnih razlogov sodbe, pomeni neizvršitev odločbe Ustavnega sodišča kršitev načel pravne države v povezavi z načelom delitve oblasti (2. in 3. člen Ustave). S sprejeto novelo ZZZDR Državni zbor poleg odprave diskriminacije istospolnih parov odpravlja tudi kršitev načel pravne države v povezavi z načelom delitve oblasti.

S sprejeto novelo je Državni zbor izpolnil tudi obveznosti, naložene v odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-212/10 z dne 14. 3. 2013. V tej odločbi je Ustavno sodišče ugotovilo, da je Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78 in Uradni list RS, št. 67/01; v nadaljevanju ZD) v neskladju z Ustavo (1. točka izreka), v drugi točki izreka pa je Državnemu zboru naložilo, da mora ugotovljeno neskladje odpraviti v roku šestih mesecev po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba je bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 31/13 dne 15. 4. 2013, torej je rok šestih mesecev potekel 15. 10. 2013. V navedeni odločbi je Ustavno sodišče ponovno izpostavilo, da »prvi odstavek 14. člena Ustave določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebo okoliščino. Ta ustavna določba torej prepoveduje diskriminacijo pri zagotavljanju, uresničevanju oziroma varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin glede na posameznikove osebne okoliščine.«⁶ Dalje pa Ustavno sodišče v navedeni odločbi ponovno ugotovi, da se »glede na bistveno enaka pravno upoštevana dejanska položaja zunajzakonskega in neregistriranega istospolnega partnerja v primeru nastopa pogojev za zakonito dedovanje pokaže, da razlikovanje v ureditvi dedovanja med tema partnerjema ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. ZD namreč pridobitve zakonite dedne pravice zunajzakonskega partnerja tudi ne pogojuje z obstojem kakšnih dodatnih pravno upoštevnih okoliščin (torej tudi ne takšnih, ki bi se navezovala na družinskopravno ureditev zunajzakonske skupnosti – denimo z obstojem iztožljive preživninske terjatve preživelega partnerja, z obstojem določenega premoženjskega režima med partnerjema ali morda z obstojem skupnih otrok). Spolna usmerjenost pa je, čeprav ni izrecno navedena, ena izmed osebnih okoliščin iz prvega odstavka 14. člena Ustave. Gre namreč za osebno lastnost posameznika, ki ga, tako kot okoliščine, kot so na primer rasa, spol, rojstvo, pomembno opredeljuje ter odločilno vpliva na njegovo življenje. Spolno usmerjenost kot okoliščino, na podlagi katere je razlikovanje prepovedano, pojmuje tudi ESČP, čeprav ni med izrecno naštetimi okoliščinami v 14. členu EKČP (niti med okoliščinami v 1. členu Protokola št. 12 k EKČP, Uradni list RS, št. 46/10, MP, št. 8/10 – Protokol št. 12).«⁷

² Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o referendumu in o ljudski iniciativi – ZRLI-B (Uradni list RS, št. 59/01 z dne 19. 7. 2001).

³ Uradni list RS, št. 65/05 in 55/09 – odl. US.

⁴ Evropsko sodišče za človekove pravice.

⁵ Evropska konvencija o človekovih pravicah.

⁶ 6. točka odločbe.

⁷ 18. točka odločbe.

S sprejemom novele ZZZDR Državni zbor torej izpolnjuje obveznost, naloženo s citirano odločbo Ustavnega sodišča, saj se po noveli ZZZDR istospolno partnersko skupnost izenačuje z raznospolno skupnostjo v vseh pravicah in dolžnostih. V okvir z novelo ZZZDR priznanih pravic spada tudi izenačitev glede pravnih posledic z vidika dednopravnih razmerij in s tem odpravlja ugotovljene neskladnosti z Ustavo. Ne glede na izvršitveno točko odločbe Ustavnega sodišča, ki ureja prehodni režim, ter poleg nosilnih razlogov sodbe pomeni neizvršitev odločbe Ustavnega sodišča kršitev načel pravne države v povezavi z načelom delitve oblasti (2. in 3. člen Ustave). Z novelo ZZZDR se tako poleg odprave diskriminacije istospolnih parov odpravlja tudi kršitev načel pravne države v povezavi z načelom delitve oblasti.

Odprava drugih protiustavnosti

Poleg obeh navedenih odločb Ustavnega sodišča, ki se nanašata na ZRIPS in ZD, iz definicije zakonske zveze in zunajzakonske skupnosti izhaja širok spekter pravic in dolžnosti opredeljenih z drugimi zakoni, ki se sklicujejo na Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. S sprejetjem novele ZZZDR je zakonodajalec odpravil diskriminacijo na vseh ravneh zagotavljanja človekovih pravic in svoboščin. Z izenačitvijo istospolnih in raznospolnih parov v vseh pravicah in dolžnostih je torej odpravil diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti tudi na področju vseh ostalih iz Ustave izhajajočih ustavnih pravic.

S sprejemom novele ZZZDR se poleg obeh odločb Ustavnega sodišča odpravlja sistemska diskriminacija istospolnih parov. S spremembo definicije zakonske zveze bodo istospolni pari deležni dejanske enake obravnave in bo njihov položaj izenačen v vseh pravicah in dolžnostih.

Nedopustnost razlik med istospolno partnersko skupnostjo in zakonsko zvezo ter zunajzakonsko skupnostjo in s tem povezanim bistvenim vprašanjem, ali je diskriminacija glede spolne usmerjenosti dopustna po Ustavi ali ne, opira zlasti na argumente, podane že ob sprejemu Ustave, ter na razvoj ustavnosodne presoje Ustavnega sodišča.

Leta 1991 v 14. členu Ustave prepoved diskriminacije zaradi spolne usmerjenosti ni bila izrecno opredeljena – in to iz razloga, ker je ustavodajalec menil, da je samoumevno, da je vključena v besedilo »[...] katerokoli drugo osebno okoliščino« iz prvega odstavka 14. člena Ustave.

Komisija za ustavna vprašanja takratne Skupščine Republike Slovenije, ki ji je predsedoval dr. France Bučar, je tako leta 1991 uradno obrazložila 14. člen Ustave⁸: »Med za zgled naštetih osebnih okoliščin iz 14. člena sodi npr. tudi »istospolna« usmerjenost posameznika, zato so osebe s takšno usmerjenostjo že zajete z določbo tega člena. Komisija za ustavna vprašanja v tem členu ni izrecno navedla nobene od osebnih okoliščin, ki jih konvencijska in ustavna besedila praviloma ne naštevajo, saj je tudi tako zagotovljeno njihovo sodno in drugačno pravno varstvo.«

Iz Zbornika »Nastajanje slovenske ustave«, v katerem so zbrani stenogrami razprav na Komisiji za ustavna vprašanja Skupščine Republike Slovenije, ki ga je leta 2001 izdal Državni zbor, izhaja, da je dne 11. 4. 1991 delegatka Darja Lavtižar Bebler⁹ glede predlaganega besedila 14. člena Ustave¹⁰ dejala: »V naši skupini smo se pač strinjali s tem, da ta spolna usmerjenost sodi že v tisti del stavka, ki govori »ali katerokoli drugo osebno okoliščino«. Menili smo, da je ta spolna usmerjenost lahko... tudi ta okoliščina osebnostna. Potem je še ta odstavek: »vsi so pred zakonom enaki«, ki tudi garantira nediskriminacijo takšne osebe. Tako da naša skupina se je zavzela za to, da te spolne usmerjenosti ne bi posebej navedli.«

Iz samih določb Ustave in sodne prakse Ustavnega sodišča torej jasno izhaja, da se je ustavodajalec ob pripravi Ustave zavedal pomembnosti oziroma je prepoznal okoliščino spolne usmerjenosti in se je do tega vprašanja posebej opredelil ter izrecno izpostavil, da je tudi spolna oziroma istospolna usmerjenost ena od okoliščin iz 14. člena Ustave, glede katerih država ne sme dopuščati kakršnekoli diskriminacije, oziroma se mora celo zavzemati za vzpostavljjanje enakosti (drugi odstavek 14. člena Ustave).

⁸ Predlog Ustave Republike Slovenije - ESA 58, Poročevalec Skupščine Republike Slovenije, letnik XVII, št. 30, 12. 12. 1991, str. 13.

⁹ Predsednica strokovne skupine za človekove pravice in temeljne svoboščine Komisije za ustavna vprašanja.

¹⁰ Nastajanje slovenske ustave - Izbor gradiv Komisije za ustavna vprašanja (1990-1991), II. zvezek, Državni zbor Republike Slovenije, Ljubljana, 2001, str. 351-352.

Ustavnosodna presoja Ustavnega sodišča od leta 2003 vse bolj in bolj usmerja pravno ureditev Republike Slovenije v smer popolne izenačitve istospolnih partnerskih skupnosti z zakonsko zvezo in zunajzakonsko skupnostjo. V primeru iz leta 2003¹¹ je Ustavno sodišče zavzelo določeno stališče glede izenačitve istospolne partnerske skupnosti z drugimi življenjskimi skupnostmi na področju stanovanjskega prava:

»4. Ni izključeno, da je pravno stališče sodišča, da je življenjska skupnost v smislu 56. člena SZ nujno isto kot izvenzakonska skupnost po ZZZDR, kar nujno predpostavlja, da mora iti za skupnost moškega in ženske, lahko v neskladju s 14. členom Ustave. Ni izključeno, da iz pravice do enakosti pred zakonom po drugem odstavku 14. člena Ustave in iz prepovedi diskriminacije po prvem odstavku 14. člena Ustave izhaja, da ni utemeljenih razlogov za razlikovanje med različnospolnimi in istospolnimi življenjskimi skupnostmi glede pravnih posledic na področju stanovanjskega prava v zvezi s prenosom najemne pogodbe po smrti najemnika stanovanja. Vendar se Ustavnemu sodišču glede tega vprašanja v tej zadevi ni treba opredeljevati. Kot je pojasnjeno v prejšnji točki te odločbe, bi namreč pritožnik za uspeh ustavne pritožbe moral izkazati, da sta oba razloga, s katerima je sodišče utemeljilo zavrnitev zahtevka, v nasprotju s kakšno človekovo pravico ali temeljno svoboščino. Tega pa pritožnik, kot bo razvidno iz nadaljevanja, ne izkaže oziroma niti ne zatrjuje.«

V primeru iz leta 2009¹² je Ustavno sodišče glede vprašanja 14. člena Ustave, diskriminacije in osebne okoliščine spolne usmerjenosti po prepričanju Državnega zbora podalo pomembno sistemsko razlago:

»Glede na vse te, v bistvenem enake dejanske in pravne podlage življenjskih skupnosti – tako registrirane istospolne skupnosti kot skupnosti med žensko in moškim, se pokaže, da razlikovanje v ureditvi dedovanja ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. Spolna usmerjenost pa je, čeprav ni izrecno navedena, nedvomno ena izmed osebnih okoliščin iz prvega odstavka 14. člena Ustave. Gre namreč za osebno lastnost, ki pomembno opredeljuje posameznika, vpliva na njegovo življenje in ga tako kot okoliščine, kot so npr. rasa, spol, rojstvo, spremlja vse življenje. Spolno usmerjenost kot okoliščino, na podlagi katere je razlikovanje prepovedano, pojmuje tudi ESČP, čeprav ni med izrecno naštetimi okoliščinami v 14. členu EKČP.« V 12. točki odločbe je Ustavno sodišče navedlo: »Registrirana partnerska skupnost je razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. Tudi za to skupnost je bistvena značilnost stabilna povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata. Etično in čustveno bistvo registrirane partnerske skupnosti, ki ga izraža 8. člen ZRIPS, po katerem se morata partnerici ali partnerja medsebojno spoštovati, si zupati in si medsebojno pomagati, je podobno kot pri skupnosti med žensko in moškim. Tudi pravna ureditev tega razmerja je podobna zakonski zvezi.«

Enako stališče je Ustavno sodišče zavzelo tudi v primeru iz leta 2013¹³:

»18. Glede na bistveno enako pravno upoštevana dejanska položaja zunajzakonskega in neregistriranega istospolnega partnerja v primeru nastopa pogojev za zakonito dedovanje se pokaže, da razlikovanje v ureditvi dedovanja med tema partnerjema ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. ZD namreč pridobitve zakonite dedne pravice zunajzakonskega partnerja tudi ne pogojuje z obstojem kakšnih dodatnih pravno upoštevnih okoliščin (torej tudi ne takšnih, ki bi se navezovale na družinskopravno ureditev zunajzakonske skupnosti – denimo z obstojem iztožljive preživninske terjatve preživelega partnerja, z obstojem določenega premoženjskega režima med partnerjema ali morda z obstojem skupnih otrok). Spolna usmerjenost pa je, čeprav ni izrecno navedena, ena izmed osebnih okoliščin iz prvega odstavka 14. člena Ustave. Gre namreč za osebno lastnost posameznika, ki ga, tako kot okoliščine, kot so na primer rasa, spol, rojstvo, pomembno opredeljuje ter odločilno vpliva na njegovo življenje. Spolno usmerjenost kot okoliščino, na podlagi katere je razlikovanje prepovedano, pojmuje tudi ESČP, čeprav ni med izrecno naštetimi okoliščinami v 14. členu EKČP (niti med okoliščinami

¹¹ Odločba US, št. Up-259/01, 20. 2. 2003.

¹² Odločba US, št. U-I-425/06, 2. 7. 2009.

¹³ Odločba US, št. U-I-212/10, 14. 3. 2013.

v 1. členu Protokola št. 12 k EKČP, Uradni list RS, št. 46/10, MP, št. 8/10 – Protokol št. 12).«

Podobno, kot gre pri dosednji presoji Ustavnega sodišča, gre pri več primerih pravne ureditve, ko je istospolna registrirana skupnost obravnavana drugače kot heteroseksualna skupnost zakonca ali zunajzakonska partnerja, za razlikovanje pri izvrševanju drugih ustavno določenih človekovih pravic, do katerega pride zaradi osebne okoliščine in ki ga ni mogoče objektivno in razumno upravičiti. Gre torej za primere zakonodajnih rešitev, ki so v neskladju z načelom enakosti, kot je to določeno v prvem odstavku 14. člena Ustave.

V nadaljevanju so našete določbe nekaterih zakonov, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti, ki so vezane na zakonsko zvezo ali zunajzakonsko zvezo. V vseh navedenih primerih so po trenutni ureditvi istospolni pari diskriminirani, z novelo ZZZDR pa se ta diskriminacija odpravlja.

1. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 211/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1 in 95/14 – ZUJF-C)

20. člen zakona določa, da so lahko kot družinski člani zavarovanca zavarovani tako ožji kot širši družinski člani. Zakon med ožje družinske člane uvršča zakonca (in tudi razvezanega zakonca, ki mu je s sodno odločbo prisojena preživnina), zunajzakonskega partnerja (natančneje, osebo, ki živi z zavarovancem v življenjski skupnosti, ki je po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo) ter otroke. Kot širši družinski člani pa so lahko zavarovani tudi pastorki, ki jih zavarovanec preživlja, vnuki, bratje, sestre in drugi otroci brez staršev, ki jih je zavarovanec vzel k sebi in jih preživlja ter starši (oče in mati, zakonec ali zunajzakonski partner očeta oziroma matere, ter posvojitelj), ki živijo z zavarovancem v skupnem gospodinjstvu in jih zavarovanec preživlja ter nimajo za preživljanje dovolj lastnih sredstev in so trajno in popolnoma nezmožni za delo.

30. člen zakona opredeljuje pravico do nadomestila zaradi nege ožjega družinskega člana. Ožji družinski člani so zakonec, zunajzakonski partner ter otroci, po izrecni določbi zakona pa pravica do nadomestila velja tudi za zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar neguje in varuje otroka svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja.

Gre torej za neutemeljeno razlikovanje pri zagotavljanju človekove pravice do zdravstvenega varstva po 51. členu Ustave. Po praksi Ustavnega sodišča namreč zdravstveno varstvo med drugim obsega tudi pravice iz zdravstvenega zavarovanja, s katerimi se zagotavlja socialna varnost v primeru bolezni, poškodbe, poroda ali smrti.¹⁴ Da je neupravičeno razlikovanje pri dostopu do zdravstvenega in nezgodnega zavarovanja po partnerju (celo v primeru neregistrirane *de facto* partnerske skupnosti) v nasprotju z obveznostmi po 14. in 8. členu EKČP, ugotavlja ESČP v zadevi P.B. in J.S. v Avstrija.¹⁵

2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C)

7. člen zakona v 40. točki opredeljuje vdovsko pokojnino, in sicer določa, da je vdovska pokojnina pokojninski prejemek, ki pripada preživeli zakonski partnerici ali partnerju po umrlem zavarovancu ali uživalcu pokojnine, ob izpolnjevanju določenih pogojev pa tudi razvezanemu zakoncu, partnerju v zunajzakonski skupnosti ali partnerju v registrirani istospolni partnerski skupnosti, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon. Zakon ne dodeljuje pravice dlje časa trajajoči istospolni partnerski skupnosti, ki ni registrirana po ZRIPS.

Gre za neutemeljeno razlikovanje pri izvrševanju pravice do socialne varnosti po 50. členu Ustave, ki od spremembe Ustave leta 2004 izrecno določa, da pomeni pravica do socialne varnosti tudi pravico do pokojnine. To krši tudi določbe direktive Evropskega sveta 2000/78/ES, saj gre za prejemek v zvezi z delom zapustnika. To izhaja iz sodne prakse ESČP, ki je smiselno enako stališče zavzelo v zadevi Maruko v. Versorgungsanstalt der deutschen Bühnen.¹⁶

3. Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14)

Neutemeljeno razlikovanje se kaže tudi pri izvrševanju pravice do spoštovanja osebnosti in dostojanstva v kazenskih in vseh drugih pravnih postopkih, kot tudi med odvzemom prostosti in izvrševanjem kazni, po 21. členu Ustave in pravice do nedotakljivosti človekove duševne celovitosti po 35. členu Ustave.

Tako Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP) med osebami, ki so oproščene dolžnosti pričevanja, našteva obdolženčevega zakonca oziroma osebo, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, ne pa tudi partnerja v registrirani ali neregistrirani (zunajpartnerski) istospolni skupnosti.¹⁷ Podobno velja za Zakon o splošnem pravnem postopku (določba 183. člena), pa tudi za Zakon o pravdnem postopku, ki v 233. členu daje priči pravico, da odkloni odgovor na posamezna vprašanja, če bi to škodovalo sorodnikom, zakoncu ali osebi, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, kot jo določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo. Ker je tak zakon ZZZDR, ne pa ZRIPS, istospolni partnerji ne uživajo te pravne dobrate.

Navedene določbe postopkovnih zakonov so izraz spoštovanja pravnega sistema do človeških vezi, ki nastanejo med sorodniki in osebami v partnerskem odnosu, zaradi katerih se pravo odreče temeljni zahtevi, to je, da imajo organi, ki odločajo v konkretnih postopkih, možnost pravilno in popolno ugotoviti dejansko stanje, na podlagi katerega sprejmejo odločitve. Obenem pomeni lahko taka določba poseg v človekove pravice stranke, katere uspeh v postopku je lahko odvisen od pričanja neke osebe, v določenih primerih tudi poseg v pravico obdolženega, da se izvedejo dokazi, ki so mu v korist. Nedvomno gre pri tem beneficiju za občutljivo in pomembno vrednoto, globoko zakoreninjeno v odločitvi, da mora biti pravo človeško.¹⁸ Zakonska ureditev, ki bi zahtevala od človeka, da po resnici izpove o dejstvih, ki lahko njegovega življenjskega sopotnika spravijo v pregon, in mu groziti s kaznovanjem, če tega ne stori, bi bila v primeru, da Ustava ne bi zahtevala uvedbe tovrstnega beneficija, na meji nezdružnosti v smislu Radbruchove formule.¹⁹ Pri odločitvi, katere korenine segajo tako globoko v vrednostno podstat pravnega sistema, ne more obstajati nikakršno razlikovanje na podlagi spolne usmerjenosti.

4. Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo)

Družinska razmerja štiti tudi Kazenski zakonik (v nadaljevanju: KZ-1). Ta registrirano istospolno skupnost omenja le v zvezi s pregonom določenih kaznivih dejanj, ko je za pregon potreben predlog (npr. po četrtem odstavku 170. člena KZ-1 pri posilstvu, če je dejanje storjeno proti osebi, s katero storilec živi v registrirani istospolni skupnosti), v zvezi s pregonom na podlagi zasebne tožbe (npr. po 244. členu KZ-1 pri nekaterih kaznivih dejanjih zoper premoženje, ki so bila storjena proti partnerju iz registrirane istospolne partnerske skupnosti), v zvezi z opustitvijo ovadbe, da se pripravljata kaznivo dejanje (280. člen KZ-1), v zvezi z opustitvijo ovadbe o kaznivem dejanju in storilcu (281. člen KZ-1), v zvezi s pomočjo storilcu po storitvi kaznivega dejanja (282. člen KZ-1). Na mestih, na katerih kazensko pravo štiti družino in partnerska razmerja, izrecne omembe istospolnih partnerjev ne najdemo, kljub temu pa nekatera kazniva dejanja lahko storijo tudi partnerji v registrirani istospolni skupnosti. Prvič, kaznivo dejanje je kršitev družinskih obveznosti: kaznuje se, kdor hudo zanemarja družinske obveznosti in pusti v težavnem položaju družinskega člana, ki ne more sam skrbeti zase (193. člen KZ-1).

Drugič, zakon kot kaznivo dejanje določa tudi neplačevanje preživnine (194. člen KZ-1), vendar ga – drugače kot kaznivo dejanje kršitve družinskih obveznosti – lahko storijo tudi istospolni partnerji, saj se kaznuje tisti, ki ne daje preživnine za osebo, ki jo po zakonu mora preživljati, čeprav bi to zmožel. Partner v registrirani istospolni skupnosti je po ZRIPS dolžan dati preživnino svojemu partnerju, zato pride v poštev kot potencialni storilec kaznivega dejanja neplačevanja preživnine. Tretjič, ker pojem registrirane istospolne skupnosti ni izenačen s pojmom zakonske zveze, v istospolnih razmerjih ne pride v poštev kaznivo dejanje

¹⁷ Prvi odstavek 236. člena ZKP.

¹⁸ Leonid Pitamic: Narava prava in naravno pravo, v: Pitamic, Na robovih čiste teorije prava, Ljubljana, 2005, str. 112-113.

¹⁹ Gustav Radbruch: Zakonsko nepravo in nadzakonsko pravo, v: Radbruch, Filozofija prava, Cankarjeva založba 2001, str. 277.

¹⁴ Odločba Ustavnega sodišča, št. U-I-125/97, OdlUS VII, 139, tč. 7 in 11.

¹⁵ Sodba št. 18984/02, oktober 2010.

¹⁶ Primer C-267/06 (2008) ECR I-1757.

dvoje zakonske zveze, saj to stori le, kdor sklene novo zakonsko zvezo, čeprav je že poročen, ali kdor sklene zakonsko zvezo z osebo, za katero ve, da je poročena (188. člen KZ-1). Čeprav tudi ZRIPS enako kot ZZZDR temelji na načelu monogamije, sklenitev nove registrirane istospolne skupnosti – ob že eni prej veljavni skupnosti – ni kaznivo dejanje. Tovrstne kršitve bi bile v praksi mogoče le v razmerjih, kjer je bila prejšnja skupnost sklenjena v tujini, saj se pri nas registracije istospolne skupnosti ne more opraviti, dokler sta obe ali ena v veljavni registrirani istospolni partnerski skupnosti ali v zakonski zvezi.

5. Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2 in 109/12)

Norma Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (v nadaljevanju: ZIKS-1) med osebe, glede katerih je treba obsojencu na prestajanju kazni zapora omogočiti, da ga obiščejo, ne uvršča partnerja v istospolni registrirani skupnosti.²⁰ Stališče Državnega zbora je, da je pravica osebe na prestajanju zaporne kazni, da redno sprejema obiske oseb, ki so mu blizu (obisk drugih oseb je možen z dovoljenjem upravnika zavoda za prestajanje kazni zapora) izraz pravice do spoštovanja osebnosti in dostojanstva v kazenskih in vseh drugih pravnih postopkih, kot tudi med odvzemom prostosti in izvrševanjem kazni, po 21. členu Ustave in pravice do nedotakljivosti človekove duševne celovitosti po 35. členu Ustave.

Iz zakonske ureditve kazenskih sankcij torej izhaja, da obstaja v skladu z določbo petega odstavka 15. člena Ustave v pravnem redu Republike Slovenije človekova pravica do usposabljanja za ponovno življenje na prostosti (pravica do rehabilitacije), katere naslovljenci so obsojenci, ki prestajajo kazen zapora, in ki jo je mogoče razbrati iz določb 14., 15. in 16. člena ZIKS-1, zlasti pa iz prvega odstavka 14. člena ZIKS-1, po katerem »mora biti organizirano izvrševanje kazni zapora in mladoletniškega zapora tako, da omogoča usposabljanje obsojenca in mladoletnika za življenje na prostosti, da bo živel v skladu z veljavnimi pravnimi in moralnimi normami«.

Izraz pravice do rehabilitacije je tudi pravica obsojenca, ki prestaja kazen zapora, da ohranja stike z ljudmi, s katerimi je čustveno povezan. Posebno v primeru, da taka oseba živi z otrokom v de facto »izvenzakonski« skupnosti ali v registrirani partnerski skupnosti, pa čeprav ne gre za njenega biološkega otroka, je takšna ureditev tudi v nasprotju s pravicami otroka (2. člen), krši pa tudi pravico do spoštovanja družinskega življenja neposredno prizadetega.²¹

6. Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Neutemeljeno razlikovanje se kaže tudi na področju urejanja obligacijskih razmerij, ki istospolnih partnerjev ne uvršča med uživalce z zakonom podeljenih pravic.

Obligacijski zakonik (v nadaljevanju: OZ) v določbi 256. člena določa, da se dejanje lahko izpodbija, če je dolžnik ob razpolaganju vedel ali bi bil moral vedeti, da z njim »škoduje svojim upnikom in če je bilo tretjemu, s katerim je bilo ali v čigar korist je bilo pravno dejanje storjeno, to znano ali bi mu moralo biti znano«. Šteje pa se, da je tretjemu to bilo znano, če je ta tretji dolžnikov »zakonec ali je z njim v sorodstvu in ravni vrsti ali v stranski vrsti do vštetelega četrtega kolena ali v svaštvu v ravni vrsti oziroma v stranski vrsti do vštetelega drugega kolena«.

Po določbi prvega odstavka 551. člena OZ lahko ob izročitvi in razdelitvi pridrži izročitelj »zase ali za svojega zakonca ali pa zase in za svojega zakonca ali za koga drugega pravico užitka vsega izročenelega premoženja ali dela premoženja, ali si izgovori dosmrtno rento v naravi ali v denarju, dosmrtno preživljanje ali kakšno drugo nadomestilo.« Nadalje pa 551. člen v drugem odstavku določa še, da če sta »užitek ali dosmrtna renta dogovorje-

na za izročitelja in njegovega zakonca skupaj, gre v primeru smrti enega od njiju užitek oziroma renta v celoti drugemu do njegove smrti, če ni kaj drugega dogovorjeno ali če iz okoliščin primera ne izhaja kaj drugega.« V primeru smrti je varstvo za ohranitev užitka ali dosmrtno rente priznano samo preživelemu zakoncu. OZ torej varstva za ohranitev užitka ali dosmrtno rente ne nudi ne registriranim istospolnim parom in ne neregistrirani dalj časa trajajoči istospolni partnerski skupnosti.

OZ v 563. členu, ki ureja prenehanje te pogodbe, določa, da v primeru smrti preživjalca »preidejo njegove obveznosti na njegovega zakonca in na tiste potomce, posvojence ali njihove potomce, ki so poklicani k dedovanju, če ti v to privolijo.« Dalje določa, da če »zakonec, potomci, posvojenci ali potomci posvojenca ne morejo prevzeti pogodbenih obveznosti, imajo pravico zahtevati odškodnino od preživjalca.«

Najbolj občutljiva pravica, opredeljena v OZ, pa je pravica do odškodnine v primeru smrti ali težke invalidnosti: Po določbi 180. člena OZ imajo to pravico le zakonci, zunajzakonski partnerji, otroci in starši umrlega ali osebe z invalidnostjo.

Navedena določba OZ je izraz človekove pravice do nedotakljivosti osebnostnih pravic po 35. členu Ustave, z opisano zakonsko konkretizacijo pa prihaja do razlikovanja na podlagi spolne usmerjenosti, saj istospolni partner v primeru smrti partnerja nima možnosti zahtevati materialne kompenzacije za duševne bolečine, ki jih ob tem občuti, kakor lahko to zahteva zakonec ali pod dodatnim pogojem tudi heterospolni partner v zunajzakonski zvezi.

7. Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11 in 40/12 – ZUJF)

Stanovanjski zakon v definiciji ožjih družinskih članov iz 11. člena za potrebe tega zakona omenja le zakonske in zunajzakonske partnerje. Istospolni partnerji tako v 89. členu niso šteti med ožje družinske člane za potrebe izračuna upravičenosti do najema neprofitnih stanovanj. Prav tako istospolni partnerji niso zajeti med upravičenci iz 109. člena za sklenitev najemne pogodbe v primeru smrti najemnika. Istospolni partnerji tudi niso upravičeni zahtevati sklenitve najemne pogodbe brez javnega razpisa, tudi če so izpolnjeni vsi zakonski pogoji.

Predstavljeni ureditev očitno neustavno onemogoča preživelemu partnerju (v istospolni partnerski skupnosti) vstop v najemno razmerje in s tem krši pravico do spoštovanja doma in zasebnosti (14., 34. člen Ustave, 8. in 14. člen EKČP). Takšen zaključek je mogoče jasno narediti na podlagi prakse ESČP.²² Zato sprejetje novele ZZZDR prinaša ustavnoskladno ureditev tega vprašanja.

8. Zakon o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US in 10/14 – odl. US)

Neutemeljeno razlikovanje se kaže tudi pri izvrševanju pravice do spoštovanja osebnosti in dostojanstva v pravnih postopkih, istospolne partnerske skupnosti v zakonu niso upoštevane v več členih.

Izločitev sodnika: tretji odstavek 70. člena Zakona o pravnem postopku se nanaša na okoliščine primera, ki zahtevajo izločitev sodnika (*iudex in habilis*). Zakon namreč kot okoliščino za izločitev sodnika ali sodnika porotnika navaja zgolj primer, ko je ta s stranko, njenim zakonitim zastopnikom ali pooblaščenecem v zakonu ali svaštvu.

Pravica priče odreči odgovor na vprašanje: prvi odstavek 233. člena se nanaša na pravico priče, da odreče odgovor na konkretno vprašanje, ki ji je zastavljeno med pričanjem. Priča ima to pravico »če ima za to tehtne razloge, zlasti še, če bi s svojim odgovorom na taka vprašanja spravila v hudo sramoto, precejšnjo premoženjsko škodo ali pa v kazenski pregon sebe ali svoje krвне sorodnike v ravni vrsti do katerega koli kolena, v stranski vrsti pa do vštetelega tretjega kolena; svojega zakonca ali osebo, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, kot jo določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo, ali sorodnike po svaštvu do vštetelega drugega kolena, četudi je zakonska zveza že prenehala, ali pa svojega skrbnika ali oskrbovanca, posvojitelja ali posvojenca«.

Prepoved prič odreči pričanje: po 1. odstavku 234. člena pravica odkloniti odgovor ni priznana »o dejstvih, ki se nanašajo

²⁰ Po prvem odstavku 73. člena ZIKS-1 je treba obsojencu omogočiti, da ga najmanj dvakrat tedensko lahko obiščejo ožji družinski člani, rejnik in skrbnik. Ožji družinski člani so po določbi četrtega odstavka 10. člena ZIKS-1: zakonec oziroma oseba, s katero oseba, zoper katero se izvršuje kazenska sankcija, živi v življenjski skupnosti, sorodnik v ravni črti, sorodnik v stranski črti do drugega kolena, posvojenec, posvojitelj, očim, mačeha, pastorek in pastorka.

²¹ Primerjaj mutatis mutandis z odločitvijo ESČP v zadevi Petrov v Bolgarija no. 44399/05, P.B. in J.S. v. Avstrija, no. 18984/02, oktober 2010.

²² Tako Karner v. Avstrija, št. 40016/98 (2003), primerjaj tudi nakazano stališče sodišča v zadevi Korelc v Slovenija, št. 28456/03 (2009).

na premoženjska razmerja, vezana na rodbinsko ali zakonsko zvezo oziroma drugo življenjsko skupnost, ki je po predpisih, ki urejajo zakonsko zvezo, z njo izenačena.

Navedene določbe so izraz spoštovanja pravnega sistema do človeških vezi, ki nastanejo med sorodniki in osebami v partnerskem odnosu, zaradi katerih se pravo odreče temeljni zahtevi, to je, da imajo organi, ki odločajo v konkretnih postopkih, možnost pravilno in popolno ugotoviti dejansko stanje, na podlagi katerega sprejmejo odločitev. Obenem pomeni lahko taka določba poseg v človekove pravice stranke, katere uspeh v postopku je lahko odvisen od pričanja neke osebe, v določenih primerih tudi poseg v pravico obdolženega, da se izvedejo dokazi, ki so mu v korist.

9. Zakon o Sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13 in 58/14 – odl. US)

Zakon se v tarifni številki 4, opomba 4 nanaša na oprostitev za plačilo sodne takse v postopku za izvršitev zahtevka za preživljanje zakonca in zunajzakonskega partnerja. Zakon o sodnih taksah v tarifni številki 9.10., opomba 9.10/c, določa tudi oprostitev plačila sodne takse za poznejše vknjižbe lastninske pravice na nepremičninah, ki so v skupni lasti zakoncev, v korist zakonca, če je lastninska pravica že vknjižena samo za drugega zakonca.

10. Zakon o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09 in 80/10 – ZUTD)

51. člen Zakona o zunanjih zadevah opredeljuje priznanje zavarovalne dobe in pravico do vrnitve zakonca v delovno razmerje. Navedena pravica je vezana na opredelitev zakonske in zunajzakonske zveze.

11. Zakon o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I)

Zakon o službi v Slovenski vojski v 76. členu določa pravice, ki izhajajo iz celostne skrbi (zdravstvena oskrba, psihološka oskrba, socialno-varstvena oskrba, pravna pomoč, pravno svetovanje, religiozna duhovna oskrba in športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa). Navedeni člen v tretjem odstavku določa, da so do celostne skrbi upravičeni tudi družinski člani pripadnikov stalne sestave oziroma drugih pripadnikov med opravljanjem vojaške službe, za družinske člane pa se štejejo zakonec, zunajzakonski partner in partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti v skladu s predpisi ter otroci ali posvojenci oziroma pastorki do polnoletnosti.

Zakon torej neupravičeno razlikuje dodeljevanje pravic na podlagi spolne usmerjenosti.

12. Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in 78/13 – popr.)

Pravica delavca do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin: Določba se glasi: »Delavec ima pravico do plačane odsotnosti z dela do skupaj največ sedem delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih okoliščin. Za vsak posamezni primer – lastne poroke, – smrti zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali smrti otroka, posvojenca ali otroka zakonca ali zunajzakonskega partnerja, – smrti staršev – oče, mati, zakonec ali zunajzakonski partner starša, posvojitelj, – hujše nesreče, ki zadane delavca, ima delavec pravico do plačane odsotnosti z dela najmanj en delovni dan.«

Istospolnim parom torej pravica do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin ni omogočena.

13. Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13 in 32/14 – ZPDZC-1)

Zakon v prvem odstavku 57. člena opredeljuje prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje, in sicer v drugi alineji določa, da se lahko v prostovoljno zavarovanje vključijo zakonci in zunajzakonski partnerji slovenskih državljanov, zaposlenih v tuji državi, ki so bili neposredno pred odhodom v tujino v delovnem razmerju ali samozaposleni, v četrti alineji določa, da se lahko v prostovoljno zavarovanje vključijo zakonci ali zunajzakonski partnerji diplomatov in drugih javnih uslužbencev, napotenih na delo v tujino, če so bili v obdobju enega leta pred odhodom v tujino prijavljeni na zavodu kot brezposelne osebe vsaj šest mesecev ter v peti alineji določa, da se lahko v prostovoljno zavarovanje vključijo zakonci ali zunajzakonski partnerji diplomatov in drugih javnih uslužbencev, napotenih na delo v tujino, če so bili v obdobju enega leta pred odhodom v tujino vključeni v zavarovanje za primer brezposelnosti vsaj šest mesecev, če niso obvezno zavarovani po tem zakonu.

63. člen opredeljuje razloge za odklonitev pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, v tretjem odstavku

določa izjeme, in sicer v primeru, ko zavarovanec redno odpove pogodbo zaposlitvi ali se sporazume o njenem prenehanju zaradi preselitve in zaposlitve njegovega zakonca ali osebe, s katero najmanj eno leto živi v zunajzakonski skupnosti, v drugem kraju, ki je od kraja prebivanja zavarovanca oddaljen več kot uro in pol vožnje v eno smer z javnim prevoznim sredstvom.

14. Zakon o državljanstvu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Tretji odstavek 12. člena zakona opredeljuje možnosti za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije na osnovi družinskih vezi, in sicer določa, da lahko pristojni organ, če je to v skladu z nacionalnim interesom, po prostem preudarku sprejme v državljanstvo Republike Slovenije osebo, ki je že najmanj tri leta poročena z državljanom Republike Slovenije. Hkrati določa, da se šteje, da je pogoj neprekinjenega prebivanja izpolnjen, tudi če oseba fizično ni prisotna na ozemlju Republike Slovenije zaradi razlogov, ki na njeni strani ali na strani zakonca ne štejejo za prekinitve bivanja.

Zaključek

Novela ZZZDR s spremembo definicije zakonske zveze, ki jo lahko skleneta dve osebi ne glede na spol, zagotavlja konsistentno spoštovanje odločb Ustavnega sodišča in 14. člena Ustave, ki prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine. Z novelo ZZZDR se zaradi povezanosti zakonodaje, ki na področju izvajanja in zagotavljanja z Ustavo zagotovljenih pravic in napotitvijo na uporabo določb Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih odpravlja diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine na področju celotnega spektra dodeljenih pravic.

Opisanih razlikovanj pri izvrševanju človekovih pravic, kot obstajajo po veljavni ureditvi, se ne da upravičiti na objektiven način. Zakonodajalec se je za določene pravice zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih odločil, ker upošteva intimno življenjsko vez med dvema osebama in ji na ta način tudi pripisuje ustrezne pravne posledice. Glede na presojo Ustavnega sodišča v zadevi U-I-425/06 in v zadevi U-I-212/10 namreč obstaja med zakonsko zvezo in stabilno istospolno skupnostjo podobnost, ki se nanaša prav na dejstvo, da obe vrsti skupnosti temeljita na »stabilni povezanosti dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata«.

Prav tako je potrebno poudariti, da se je z ratifikacijo Protokola št. 12 k Evropski konvenciji za varstvo človekovih pravic (v nadaljevanju: Protokol št. 12)²³ varstvo pred diskriminacijo v slovenskem ustavnem sistemu bistveno okrepilo in razširilo. Glede na določbo petega odstavka 15. člena Ustave, po kateri nobene človekove pravice ni mogoče omejevati z izgovorom, da ni urejena v Ustavi, lahko govorimo o uvedbi dodatne²⁴ splošne prepovedi diskriminacije v ustavni sistem Republike Slovenije. Po ratifikaciji Protokola št. 12 gre namreč več pravnih situacij razumeti kot ustavno nedopustno diskriminacijo, med drugim tudi situacijo v zadevi Up-259/01, kjer je Ustavno sodišče *obiter dicta* opozorilo na nesamostojno naravo varstva pred diskriminacijo po 14. členu Ustave Republike Slovenije.²⁵

Iz vsega navedenega torej jasno izhaja, da gre v primeru novele ZZZDR za zakon, glede katerega, skladno s četrto alinejo drugega odstavka 90. člena Ustave, referendum ni dopustno razpisati. Ustava v drugem odstavku 90. člena določa, da referendum ni dopustno razpisati o zakonih, ki odpravljajo protiuustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiuustavnost.

Št. 005-02/15-1/27

Ljubljana, dne 26. marca 2015
EPA 412-VII

Državni zbor
Republike Slovenije
dr. Milan Brglez I.r.
Predsednik

²³ Zakon o ratifikaciji Protokola št. 12 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (MPKVCBP) Ur.l. RS-MP, št. 8/2010.

²⁴ Dodatno z ozirom na določbo 26. člena Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki po stališču Evropskega sodišča za človekove pravice vsebuje »podobno, a ne identično« prepoved diskriminacije kot Protokol št. 12.

²⁵ Odločba US, št. Up-259/01, 20.2.2003, objava: Uradni list RS, št. 30/03, tč. 4.

OBČINE

CELJE

771. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za mestno središče Gaberje II. del – faza 1

Na podlagi 61. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12 in 35/13 – Skl. US, 76/14 – Odl. US), 10., 19. in 115. člena Statuta Mestne občine Celje (Uradni list RS, št. 106/13) in 78. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Celje (Uradni list RS, št. 4/14) je Mestni svet Mestne občine Celje na 4. redni seji dne 24. 2. 2015 sprejel

O D L O K

o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za mestno središče Gaberje II. del – faza 1

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

(podlaga za občinski podrobni prostorski načrt)

(1) S tem odlokom se skladno s strokovnimi podlagami za nov občinski prostorski načrt sprejme podrobni prostorski načrt za mestno središče Gaberje II. del. – faza 1 (v nadaljnjem besedilu: podrobni načrt).

(2) Podrobni načrt je izdelal Razvojni center PLANIRANJE d.o.o. Celje, številka projekta 160/05-13.

(3) Ureditve podrobnega načrta se nanašajo na urejanje dela območja novega mestnega središča Gaberje jug, opredeljenega na osnovi izvedenega urbanistično arhitekturnega natečaja in izdelanih strokovnih podlag (»Strokovne podlage za mestno središče Gaberje jug«, izdelal Razvojni center Planiranje d.o.o. Celje, št. projekta 788-A/03, maj 2004). Podrobni načrt obravnava zahodni del tega prostora, in sicer območja označena z 1, 2 in 6.1.

2. člen

(vsebina odloka)

(1) Ta odlok določa: opis prostorske ureditve, območje podrobnega načrta, umestitev načrtovane ureditve v prostor, pogoje priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro, merila in pogoje za parcelacijo, rešitve in ukrepe za celostno ohranjanje kulturne dediščine, rešitve in ukrepe za varovanje okolja, naravnih virov in ohranjanje narave, rešitve in ukrepe za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstvo pred požarom, etapnost izvedbe prostorske ureditve in velikost dopustnih odstopanj od funkcionalnih, oblikovalskih in tehničnih rešitev in usmeritve za določitev meril in pogojev po prenehanju veljavnosti podrobnega načrta.

(2) Sestavine iz prejšnjega odstavka so prikazane v grafičnem delu podrobnega načrta, ki je skupaj z obvezno priložno sestavni del tega odloka in na vpogled na Mestni občini Celje.

II. OPIS PROSTORSKE UREDITVE

3. člen

(namembnost)

(1) Prostor se nameni mesto-tvornim funkcijam in prenovi stanovanjskega fonda Gaberja.

(2) Območje obravnave se oblikuje na več urbanih območjih – otokov. Vsako obravnavano območje se pretežno nameni eni vodilni dejavnosti, in sicer:

– območje z oznako 1 (nepozidane površine Gaberje), pretežna namembnost: poslovna, trgovska, servisna, stanovanjska, športno rekreativna, garažiranje,

– območje z oznako 2 (obstoječa pozidava Gaberje), pretežna namembnost: poslovna, trgovska, servisna, stanovanjska, športno rekreativna, garažiranje,

– območje z oznako 6A (območje center), pretežna namembnost: upravna regijska, upravna lokalna, turistična – hotel,

kulturna, poslovna, trgovska, stanovanjska, verska, študentski domovi, garažiranje.

III. OBMOČJE PODROBNEGA NAČRTA

4. člen

(seznam parcel)

(1) Območje podrobnega načrta zajema parcele št. 1565/2, 1565/5, 1634/1, 1634/2, 1636, 1636/6, 1637/3, 1637/5, 1638, 1641, 1642, 1643, 1644/1, 1646, 1647, 1648/1, 1648/2, 1648/3, 1649/1, 1649/2, 1649/3, 1649/4, 1649/5, 1650, 1651/1, 1651/2, 1651/3, 1652/1, 1652/2, 1652/3, 1653, 1655/2, 1655/3, 1655/4, 1655/5, 1655/6, 1656, 1657/2, 1657/3, 1661/1, 1661/2, 1661/3, 1661/4, 1661/5, 1661/6, 1665/2, 1666/1, 1666/2, 1666/3, 1667/1, 1667/2, 1668, 1669, 1670/1, 1670/2, 1670/3, 1670/4, 1670/5, 1671, 1672, 1673/1, 1673/2, 1673/3, 1673/4, 1673/5, 1673/6, 1673/7, 1674/1, 1674/2, 1674/3, 1675/1, 1675/2, 1676/1, 1676/2, 1677/1, 1667/2, 1677/3, 1678/1, 1678/1, 1678/2, 1678/3, 1678/4, 1679/1, 1679/2, 1679/3, 1679/4, 1679/5, 1679/6 in deli parcel št.: 1565/1, 1565/4, 1620/3, 1624, 1625/1, 1637/1, 1637/3, 1655/6, 1655/7, 1657/1, 1659, 1660, 1662, 1665/1, 1721/35, vse k.o. 1074 – Spodnja Hudinja.

(2) Obravnavano območje meri 5,085 ha.

(3) Sestavni del podrobnega načrta so tudi zemljišča izven območja urejanja, ki so potrebna za:

– izvedbo ukrepov za zagotavljanje poplavne varnosti in obsegajo parcele št. 1251, 1726/1, 1726/6, 1726/8, 1726/9, 1692/1, 1696, 1697/2, 1697/3, 1697/4, 2505/9, 2505/10, vse k.o. 1074 – Spodnja Hudinja;

– neposredno prometno priključevanje na omrežje javnih cest in izvedbo komunalnih priključkov in naprav gospodarske javne infrastrukture, potrebnih za komunalno opremljanje območja ter obsegajo parcele št. 1563/2, 1569/1, 1569/3, 1570/1, 1570/2, 1623, 1625/1, 1657/1, 1659, 1663/1, 1663/2, 1664, 1665/1, 1699, 1720/2, 1720/20, 1721/44, vse k.o. 1074 – Spodnja Hudinja.

IV. UMEMSTITEV NAČRTOVANE UREDITVE V PROSTOR

5. člen

(vpilvi in povezave prostorske ureditve s sosednjimi območji)

Območje ureditve se umešča v območje nekdanjega delavskega naselja Gaberje in delavnice Slovenskih železnic. Območje se povezuje z lokalnim in regionalnim cestnim omrežjem. V vsebinskem in funkcionalnem smislu se območje povezuje z mestom Celje.

6. člen

(rušitve objektov in gospodarske javne infrastrukture)

(1) V mejah ureditvenega območja so stanovanjski, poslovno-stanovanjski, poslovni, gospodarski, servisni in pomožni objekti. Za realizacijo načrtovanih ureditev se odstranijo nekateri objekti in javna gospodarska infrastruktura.

(2) Predvidene so rušitve stanovanjskih in poslovnih objektov:

– stanovanjski objekt z oznako 4, Tovarniška ulica na parceli št. 1666/2, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 11, Mariborska ulica na parceli št. 1668, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 19, Mariborska ulica na parceli št. 1671, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 23, Mariborska ulica na parceli št. 1670/2, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 25, Mariborska ulica na parceli št. 1670/3, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 27, Mariborska ulica na parceli št. 1670/5, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– stanovanjski objekt z oznako 28, Mariborska ulica na parceli št. 1670/4, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– poslovni objekt z oznako 32, Mariborska ulica na parceli št. 1673/1, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– poslovni objekt z oznako 33, Mariborska ulica na parceli št. 1674/1, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,

– poslovni objekt z oznako 34, Mariborska ulica na parceli št. 1674/2, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – stanovanjski objekt z oznako 48, Cinkarniška pot na parceli št. 1647, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – stanovanjski objekt z oznako 53, Cinkarniška pot na parceli št. 1651/1, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – stanovanjski objekt z oznako 54, Cinkarniška pot na parceli št. 1651/3, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – stanovanjski objekt z oznako 60, Cinkarniška pot na parcelah št. 1649/1, 1649/2, 1649/3, 1649/4, vse k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – poslovni objekt z oznako 64, Mariborska ulica na parceli št. 1636, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – poslovni objekt z oznako 68, Mariborska ulica na parceli št. 1648/2, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja,
 – poslovni objekt z oznako 73, Mariborska ulica na parceli št. 1641, k.o. 1074 – Spodnja Hudinja in
 – stanovanjski objekt z oznako 80, Cinkarniška pot na parceli št. 1655/5 k.o. 1074 – Spodnja Hudinja.

(3) Predvidene so rušitve pomožnih objektov (garaže, drvarnice, lope) z oznakami 2 in 5 do 9, 12 do 15, 20 do 22, 24, 25a, 26, 29 do 31, 35 do 39, 41a, 44 do 47, 47a, 49 do 52, 55 do 59, 61 do 67, 69 do 72, 74, 75, 86 do 88, 90 do 100, 100a in 101 do 105 na parcelah št. 1010, 1634/2, 1636, 1638, 1642, 1643, 1646, 1647, 1648/3, 1649/1, 1649/3, 1651/3, 1652/2, 1652/3, 1653, 1655/3, 1655/6, 1657/1, 1657/2, 1659, 1660, 1661/1, 1661/2, 1665/2, 1665/4, 1666/3, 1666/4, 1667/1, 1668, 1669, 1670/3, 1670/4, 1670/5, 1672, 1674/1, 1675/1, 1679/1, 1679/2 in 1679/4, vse k.o. 1074 – Spodnja Hudinja.

(4) Vse objekte, predvidene za rušenje, se do rušenja vzdržuje in rekonstruira, dovoli se sprememba namembnosti za poslovne in storitvene dejavnosti. Prizidave in nadzidave se ne dovolijo.

7. člen

(urbanistična zasnova)

(1) Ideja urbanistične zasnove temelji na vzpostavitvi novega mestnega središča, povezanega s starim mestnim jedrom in prometne dostopnosti vseh vrst: peš prometa, motornega in železniškega, predvsem iz smeri mestnega jedra in avtobusnega vozlišča. Zasnova temelji na vzpostavitvi razpoznavne urbane morfologije, ki se v smislu raznolikosti funkcionalnih povezav navezuje na historično mestno jedro, vendar ima lastne razpoznavne funkcionalne in urbano arhitekturne značilnosti, na razpoznavni ločljivosti posameznih celot.

(2) Urbana morfologija izraža predvideno namembnost, ki ni deljena v posamezne cone, programi se med seboj povezujejo in prehajajo preko območij. Območja so predstavljena z razpoznavnimi funkcionalnimi celotami, ki jih definira cestno omrežje.

(3) Pomembno povezavo predstavlja peš povezava med Gaberjem, avtobusno postajo in območjem na zahodni strani Mariborske ceste. Ta povezava se izvede izven nivoja cest in železnice in ima tri dostope na nivo terena, in sicer v Gaberju, na avtobusni postaji in ob zahodni strani Mariborske ceste.

(4) Urbanistično zasnovo je možno realizirati fazno, na ta način izgrajevati idejo urbanistične zasnove postopno, vendar je celostna ideja odvisna od realizacije vseh njenih delov in preselitve (načrtovanje, projektiranje, izgradnja, opustitev in odstranitev obstoječih objektov) obstoječih servisno vzdrževalnih objektov železnice z območja 2B (nove površine Gaberja – zahodni del) na novo lokacijo.

(5) Ureditveno območje podrobnega načrta v fazi 1 oblikujejo tri nova gradbena območja, stavbni otoki, ki jih medsebojno razmejujejo prometnice. Vsako območje se pomensko deli na grajeni in odprti prostor. Odprti prostor je členjen javni prostor, po namenu so to peš površine v obliki prehodnih trgov, zelene površine in večnamenske površine.

8. člen

(splošni pogoji in usmeritve za projektiranje in gradnjo objektov in površin)

(1) Usmeritve za oblikovanje objektov se definirajo po območjih, opredeljenih v 3. členu tega odloka. Območja so poimenovana in oštevilčena, številke so razvidne iz grafične priloge.

(2) Višinski gabariti vseh novih objektov se definirajo na višino pritličja do 4,5 metra in etažno višino do 3,0 metre. Tako se definira sleme oziroma vrhnji rob strehe (ravna ali v naklonu).

(3) Prostorsko izhodišče za arhitekturo objektov in zunanjo ureditev se definira z namembnostjo območja, njegovo pozicijo v ureditvenem območju in povezanostjo s sosednjimi območji.

(4) Vhodi in dostopi v območje in objekte se uredijo z javnih površin ob prometnicah in z vseh drugih površin, ki se prepletajo med objekti. Odprti zeleni parter, grajene dostopne ploščadi in njihova oprema usmerjajo in vodijo uporabnika do vhodov.

(5) Pri oblikovanju fasade pritličnih etaž se upošteva:
 – prisotnost in odprtost parterja, odprtost notranjih prostorov navzven,

– objekti – dominante, objekti v križiščih prometnic vključujejo tehnološke in oblikovne presežke (napredna sodobna vendar trajna arhitektura),

– pozornost se posveča izboru materialov in oblikovanju fasad (strukture, teksturi, detajlu) v skladu s časom, upoštevajoč nove tehnologije.

(6) Strehe so enokapnice različnih naklonov, ravne terasaste strehe, fasade v naklonih (funkcija strehe), ločne in pohodne zelene strehe. Izjemoma so strehe tudi večkapne, prilagojene specifičnim potrebam objektov.

9. člen

(pogoji in usmeritve za oblikovanje, projektiranje in gradnjo objektov in površin)

(1) Tlorisni gabariti se izvedejo v obliki trapezov, kar je značilnost urbanistične zasnove in so obvezno izhodišče za načrtovanje zasnove in arhitekture objektov. Objekti se lahko umestijo znotraj zunanje linije gradbenih otokov, oblika trapeza pa se doseže z zunanjo ureditvijo. Definira se zunanja gradbena linija objekta, dimenzije širine objektov se definirajo v dokumentaciji za gradbeno dovoljenje, od širine objekta je odvisna velikost notranjega atrija.

(2) Na območju 1 (obstoječa pozidava Gaberja) so posegi v obstoječi stavbni niz ob Mariborski cesti možni v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Novi objekti ob dovoljeni cesti Mariborske ceste zapolnjujejo še proste površine. Gabariti in objekte se uskladi z obstoječo rajeno strukturo. Parkirne površine se uredijo v kletnih etažah in delno v pritličju objektov ter na pripadajočih zemljiških objektov.

(3) Območje 2 (nove površine Gaberja) je razdeljeno v dva stavbna otoka, in sicer 2 A in 2 B:

1. Stavbni otok 2 A – (vzhodni) ima sklenjen kompaktni zunanji stavbni obod in notranjega meandrirajočega, ki se po obliki prilagaja vsebini in s tem oblikuje notranji odprt prostor – dvorišče.

Gradbene linije se določijo z zunanjimi robovi stavbne mase pritličja. Stavbni otok 2 A oblikujejo podolgovate stavbne mase, katerih oblike je možno prilagoditi znanim vsebinam.

2. Stavbni otok 2 B – (zahodni) povzema gabarite obstoječih stavbnih mas in oblikuje sklenjeno obodno pozidavo. Med obstoječo historično gradbeno strukturo na stavbnem otoku 2 B se točkovno umeščajo novi objekti s pripadajočo parcelo, katerih tlorisni gabariti se prilagajajo tlorisnim gabaritom obstoječih objektov. Nekdanji bunker se varuje in ohranja na lokaciji. Novi objekt (2.1) na jugozahodu je kot opna, ki varuje stanovanjski del Gaberja. Po višini se delno strukturira, ima različne etažne višine. Oblikovanje objekta zaradi različnih višin se izvede povezano, streha se oblikuje v obliki opne, loka. Za izvedbo arhitekture objekta se izvede javni anonimni natečaj.

3. Vhodi, dostopi so skozi kompakten obod sklenjenega stavbnega otoka, možni so preboji (pasaže, prekinitive) za dostop do notranjosti stavbnega otoka. Vhodi so vezani na obodne stranice stavbnega otoka.

4. Pri uporabi materialov in oblikovanju fasad se v skladu s časom upoštevajo nove tehnologije in materiali, ki so uglašeni z ritmom, členitvijo fasad, razmerjem polno-prazno, barvami ipd. obstoječih objektov.

5. Strehe v primeru dvokapnih streh povzemajo naklone obstoječih streh, v odvisnosti od arhitekture se dovoli sodobno oblikovanje streh.

6. Parkirne površine se uredijo v kletnih etažah in delno v pritličju objektov, v novem obodnem objektu, delno tudi na funkcionalnih zemljiških objektov.

(4) Območje 6 A (območje center):

1. Stavbni otok 6 A ima z gradbenimi linijami definiran severni, vzhodni in južni rob, med katere so umeščene stavbne mase klinaste zasnove. Gradbene linije so vzporedne z linijami obodnih cest. Volumen stavbnega območja pada od severa proti jugu. Posamezne notranje prostorske oblike (tloris, višina, arhitekturno

oblikovanje), vezane na programske ploščadi, se izkazujejo v različnosti ambientov. Stavbne mase v oblikovanje vključujejo pasaže in prehode, ki se povezujejo s peš površinami. Stavbne mase ob ulici so vzdolžnih tlorisnih oblik, umeščene prečno na stavbni otok, pretežno v smeri severozahod – jugovzhod, ki se lahko nad pritličjem vzdolžno povezujejo.

2. Tlorisi so zasnovani na osnovi pravokotnika, katerega vzdolžne stranice se lomijo in s tem oblikujejo negativ vmesnega zunanega prostora. Oblikovanje vzdolžnih stranic posameznih stavbnih mas izjemoma dopušča poljubno linearno lomljenje.

3. Tlorisna zasnova verskega objekta 6.4 ima orientacijo vzhod-zahod (oltar na vzhodu) ter odstopa od tlorisne zasnove ostalih objektov. Usklajenost z ostalimi objekti in stavbnimi otoki se uredi z zunanjo ureditvijo in ozelenitvijo.

4. Višinski gabariti se terasasto spuščajo iz P+4 na severu na P+3 na jugu.

5. Vhodi in dostopi v poslovne prostore so vezani na povezovalne programske ploščadi in ceste, vhodi v stanovanja so predvideni iz vmesnih dvoriščnih prostorov.

6. Odpiranje stavbnih mas in oblikovanje fasad upošteva poglede na okoliška pobočja v smeri juga in osončenost terasnih etaž, kjer južna lega narekuje rabo transparentnih materialov.

7. Fasade stanovanjskih etaž so ravne ploskve, ki glede na uporabo fasadnih materialov dopuščajo minimalen relief, brez poudarka na detajliranju. Elementi fasade (odprtine) dopuščajo različne velikosti, raste, kompozicije.

8. Strehe stavbnih mas so ravne, terasaste, notranjost objektov je možno osvetljevati s streh, izjema je streha verskega objekta – cerkve, katerega streha je večkapna ali drugače prilagojena specifični potrebi objektov.

(5) Parkirne površine se uredijo predvidoma v kletnih etažah in delno v pritličju objektov.

10. člen

(dimenzije načrtovanih objektov)

(1) Objekti imajo višinske gabarite od P+2 do P+4. V območjih 2 in 6 A je možna gradnja kleti, praviloma skupaj za več objektov. Koto kleti in način izvedbe je treba določiti glede na hidrogeološke razmere in glede na zagotavljanje poplavne varnosti.

(2) Tlorisni gabariti kleti obsega zunanji rob tlorisa objektov v območju. Klet ima eno ali dve etaži, namenjena je pomožnim prostorom in parkiranju.

(3) Višinski gabariti so izračunani na višino pritličja od 3,80 do 4,50 metra in etažno višino od 2,7 do 3,0 metre, odvisno od namembnosti objekta. Tako se definira sleme oziroma vrhni rob strehe (ravna ali v naklonu). Objekte na strehi, klimate in dimnike prezračevalnih naprav, se gradbeno vključi v arhitekturo objekta. Izjema so obeležja verskih objektov, ki lahko presegajo predpisano višino.

(4) Dimenzije objektov so:

	etažnost objekta	višine objektov v m od kote terena do venca objekta	pozidanost parcele v % za območje
OBMOČJE 1			
objekt 1.1	P+2	venec 10,50	32
objekt 1.2	P+2	venec 10,50	
OBMOČJE 2			
objekt 2.1	P+2, P+3, P+4	od 10,50 do 16,50 + lok strehe	39
objekt 2.2	P+2	10,50	
objekt 2.3	P+2	10,50	
objekt 2.4	P+2	10,50	
objekt 2.5	P+2	10,50	
objekt 2.6	P+2	10,50	
OBMOČJE 6 A			
objekt 6.1	P+3	13,50	49
objekt 6.2	P+3	13,50	
objekt 6.3	P+4	16,50	
objekt 6.4	P+4	/	

(5) Tlorisne in višinske dimenzije objekta 6.4 se v primeru gradnje verskega objekta (nove cerkve) določijo posebej in uskladijo. Okvirne tlorisne dimenzije so 35 x 20 m, najvišja višina (verski simbol) je 30 m. Višine (višina križa) z orientacijo vzhod-zahod (oltar na vzhodu) z možnimi odstopanji do +/- 10%.

(6) Kota pritličja ne sme biti nižja od hodnika za pešce, ki poteka v obrobju kareja. Pritličje se dovoli dvigniti za največ 45 cm nad koto terena (približno tri stopnice). Za to višino se dovoli tudi povečati višinski gabarit objekta.

(7) Pozidanost parcele ne sme presegati 50% površine gradbene parcele.

11. člen

(merila za določitev regulacijskih linij)

(1) Regulacijske linije določa Prostorski red Slovenije.

(2) Regulacijska linija (RL) je črta, ki ločuje obstoječe in predvidene odprte ali grajene javne površine od površin v privatni lasti. V obravnavanem primeru je regulacijska linija enaka meji gradbene parcele objektov.

(3) Gradbena parcela (GP) – Zasnova urbanistično arhitektonske ureditve posameznega otoka predstavlja povezano celoto, zato ni možno k vsakemu objektu posebej določiti mejo gradbene parcele. Gradbena parcela obsega območje več objektov tako, da so javne površine izven mej gradbene parcele objekta. Tako določeno gradbeno parcelo je dovoljeno deliti med objekti na manjše parcele. Za urejanje, vzdrževanje komunalne infrastrukture, ki poteka preko gradbene parcele otoka, se sklne služnostna pogodba. Gradbene parcele k obstoječim objektom ostanejo ohranjene, dovoljeno jih je spremeniti tako, kot je to določeno za nove gradbene parcele.

(4) Gradbena meja (GM) je črta, ki je načrtovani objekti ne smejo presegati. Določena je gradbena meja, ki je predvideni objekti ne presegajo, niti niso od nje odmaknjeni.

(5) Gradbena linija objektov na terenu (GL) je črta, na katero se z enim robom – s fasado, postavijo objekti, ki se gradijo. Gradbena meja in gradbena linija objektov po obodu sta identični liniji. To pomeni, da je tlorisni gabarit objekta v notranjosti tako definiranega otoka dovoljeno spreminjati v okviru toleranc.

(6) Gradbena linija v nadstropju (GLn) je črta, na katero se z enim robom – fasado, postavijo objekti, in sicer nad pritlično etažo objektov. Gradbena linija v nadstropju (vezni del med objekti) je razvidna iz urbanistično arhitektonske situacije (kartografska priloga št. 6).

(7) Gradbena linija kleti (GLk) – podzemne garaže se v tlorisnem gabaritu zamejijo z gradbeno linijo kleti. Gradbeno linijo je dovoljeno v fazi izdelave projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja usklajevati.

12. člen

(vizualne komunikacije in urbana oprema)

(1) Vizualne komunikacije so sestavni del arhitekture območja in objekta. Na javnih večnamenskih in zelenih površinah se ne dovoli postavljati panojev za komercialne reklame, oglasnih totemov ali drugih oglaševalskih elementov, razen če niso ti določeni skladno z drugim in tretjim odstavkom tega člena.

(2) Urbana oprema: svetila javne razsvetljave, klopi, koši za smeti, stojala za kolesa, ograje, informacijske table, reklamni panoji, razni izveski na fasadah objektov so sestavni del urbanega in arhitekturnega urejanja. Za vse elemente urbane opreme se izdela projekt enotne urejenosti mestnega središča Gaberje.

(3) Na območju podrobnega načrta je dopustna gradnja in postavljanje reklamnih in informacijskih panojev, ki so skladno z določili o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje opredeljeni kot enostavni objekti, le v sklopu objektov ali v sklopu ostalih elementov urbane opreme. Kadar ne presegajo 2 m² je dopustna tudi samostojna postavitve. Postavitve svetlobnih reklamnih in obvestilnih elementov je dopustna v skladu s pogoji predpisov, ki urejajo varstvo pred svetlobnim onesnaževanjem.

(4) Svetilke javne razsvetljave se izbere za celotno območje enotno, mnenje o izboru poda občinski arhitekt (univ. dipl. inž. arh. ali univ. dipl. inž. kraj. arh.). Svetilke ob cestah in svetilke na javnih peš površinah – trgih se po tipologiji razlikujejo med seboj. Svetilke ob cestah se izberejo iz kataloga svetil, svetilke na trgih so večje (višje) po dimenziji in postavljene na lokacije, ki so nemoteče za trg in ki smiselno osvetljujejo javni prostor. Za vsa svetila se izbere vrsto svetilk, kjer se svetloba usmerja v tla.

(5) Ograje je možno postavljati okoli pripadajočih zemljišč objektov z zadostnim odmikom od cest in pločnikov. Ograje praviloma sledijo gradbenim linijam. Oblikovno so usklajene z arhitekturo objekta.

13. člen

(odprti javni prostor)

(1) Odprti prostor se tipološko členi v tlakovane trge, pešpoti in zelene površine, ki se prepletajo med zidanimi površinami. Procenta zazidanosti parcele se ne presega na račun površin odprtega prostora.

(2) Odprti prostor v obravnavanem območju se opredeli kot:

- peš površine,
- večnamenske površine,
- zelene površine v urbanem prostoru,
- zelene površine ob Voglajni, urejene kot park, obvodni gaj, arboretum.

14. člen

(pogoji urejanja odprtega javnega prostora)

(1) Peš površine z osrednjo pešpotjo se uredijo kot povezava iz smeri železniške in avtobusne postaje preko prehoda čez železniške tire v jugozahodni vstopni del ureditvenega območja. Na tem mestu se peš prostor postopoma odpira v večje in manjše ploščadi, ki so med seboj programsko povezane in se nadaljujejo preko sosednjih območij do reke Hudinje. Pešpot se tlakuje in oblikovno uskladi s programskimi ploščadmi. Pešpot se opremi z urbano opremo, svetilkami javne razsvetljave in drevesi.

(2) Večnamenske površine se namenijo peščem, kolesarjem, dostavi, urgentnemu in servisnemu dovozu, hitremu parkiranju, parkiranju invalidov. Pretežno se večnamenske površine uredijo kot ploščadi, manjši trgi. Ločitev več vrst prometa se obeleži z barvno označbo. Na teh ploščadnih se uredijo zelene površine urbanega prostora, pretežno se sadijo drevesa, da se ustvari zeleni volumen. Če se ploščadi programsko dopolnjujejo z vsebino objekta, jih je možno ustrezno ograditi in v nočnih urah zapirati.

(3) Zelene površine v območju urbanega prostora:

– Zelene površine v urbanem prostoru se uredijo na večnamenskih ploščadnih v obliki večjih strnjenih skupin, ki ustvarjajo zračni prostor in volumen in se povezujejo v smeri zelenih površin sosednjih območij ob Hudinji in Voglajni. Skupine rastlin se uredijo v poudarjene pasove v smeri jugovzhod-severozahod. Usmerjenost zelenih pasov rahlja grajeno strukturo, ustvarja preglednost v območjih med objekti.

– Z zelenimi površinami je možno oblikovati in ponazarjati grajeno strukturo, pri čemer se uporablja drevesa in grmovnice s formalno oblikovano in striženo krošnjo ter ustrezno razmestitvijo rastlin.

– Vsa obstoječa kvalitetnejša drevesa in skupine obstoječih dreves se ohranijo, s tem aktom zavarujejo pred nedovoljenimi posegi in redno vzdržujejo.

– Na tlakovanih površinah, namenjenih peš prometu, se uredijo drevesa s krošnjo, ki omogočajo gibanje pod drevesi (kroglasta robinija, pahljačasti javor), na zelenicah (travnate površine) pa tudi drevesa z večjim habitusom, grmovnice in pokrovne rastline.

– Ob glavnih komunikacijah, ob cestah, se uredijo zelenice z drevoredi. Drevoredi se v smeri od severa proti jugu rahljajo v posamezna drevesa. S tem se zmeščajo ravne linije cest, hkrati pa se nakaže prehod v obvodni prostor, ki bo obdelan v fazi 2. Uporabijo se drevoredne vrste rastlin kot so javori in gabri s kroglasto krošnjo.

– Med grmovnicami in pokrovnimi rastlinami prevladujejo zimzelene rastline, ki se med seboj razlikujejo po višini, barvi, teksturi in volumnih. Med grmovnicami prevladujejo: tisa, lovrikovec, različni brini, pušpan in klek. Rob zasaditve se uredi s pokrovnimi rastlinami kot so zimzelen, bršljan in ižander.

– Ostale zelene površine se zatravijo, površine ob vhodih se lahko zasadijo (poudarijo) z okrasnimi trajnicami in enoletnicami. Za grajene elemente objektov kot so deli fasad, stebri, ograje se dovoli ozelenjevanje s popenjalkami.

15. člen

(pogoji za neoviran dostop do objektov funkcionalno oviranim ljudem)

Vse ureditve zunanjih površin in dostopov v objekte se uredijo skladno s predpisi za neoviran dostop brez funkcionalnih ovir.

16. člen

(pogoji za pripravo zemljišča in saditev dreves)

(1) Za uspešno saditev in rast rastlin se izbere ustrezne sadike drevnine, ki so:

- ustrezne velikosti (višine in premera debla, za drevesa min. 3 m oziroma 5 cm),
- s formirano krošnjo na ustrezni višini (za drevoredna drevesa za vsa na enaki višini),
- s formirano krošnjo grmovnic z ustreznim številom poganjikov.

(2) Priprava rastišča:

- najmanj 30 cm debela plast rodovitne prsti (sajenje trate, saditev pokrovnice),
- na mestih, kjer je predvidena zasaditev grmovnic, najmanj 50 cm oziroma 0,25 m³ na sadiko,
- za drevesa se zagotovi najmanj 2,0 m³ rodovitne prsti in minimalno 4 m² netlakovanih površin okoli drevesa; sadilna jama mora biti velikosti 70 x 70 x 70 cm oziroma minimalno 1,5 kratnik velikosti premera bale/lonca drevesa.

(3) Pri saditvi se upošteva:

- prsti se doda ustrezno količino gnojila (hlevskega ali umetnega v obliki založnih tablet),
- drevesom se doda ustrezno oporo (oporni kol) ali drugo ustrezno zaščito,
- drevesom, zasajenim v tlaku, se ustrezno zaščiti sadilno jamo, v katero se doda drenažno cev za zalivanje in dognojevanje,
- površino ob sadikah, predvsem ob grmovnicah in pokrovnicah, se zaščiti z raztrosom lubja (povprečna debelina 5 cm),
- v prvi vegetacijski sezoni po saditvi se sadike zaliva, pleje ter po potrebi drugače oskrbuje.

(4) Po saditvi se zelenice redno vzdržujejo tako, da se:

- travnate površine redno kosi z uporabo rotacijskih kosilnic na enakomerno višino 3 do 5 cm,
- sadike drevnin redno obrezuje (pomlajuje, izrezuje stare veje ...),
- drevoredi redno obrezuje tako, da so spodnje veje sadik na ustrezni, enaki višini,
- odmrlle sadike sproti nadomešča z ustreznimi novimi sadikami,
- v sušnih obdobjih zelenice zaliva,
- zelenice redno dognojuje, odstranjuje plevel in izvaja druge ukrepe za uspešno rast in videz.

17. člen

(deponije izkopanega materiala)

(1) Preliminarna ocena onesnaženosti tal (Kmetijski inštitut Slovenije, maj 2014) je za območje obravnavanih parcel kareja 6 A pokazala, da je zemljina onesnažena do takšne mere, da presega mejne vrednosti, ki jih določa uredba, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov ter uredba, ki določa mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti nevarnih snovi v tleh. Hkrati pa zemljina ni prekomerno onesnažena s težkimi kovinami glede na lastnosti, zaradi katerih se odpadki uvrščajo med nevarne odpadke, kot jih določa uredba, ki ureja odpadke, ter jih zato ni potrebno odlagati na deponijo nevarnih odpadkov.

(2) Zaradi izgradnje načrtovanih posegov na območju podrobnega načrta bo nastalo od približno 25.000 m³ (brez kleti) do približno 60.000 m³ (s podkletenimi načrtovanimi objekti) izkopanega materiala. Izkopani material se v čim večji meri uporabi na območju podrobnega načrta ali deponira na deponiji inertnih in nenevarnih odpadkov ali na drugih za to ustreznih lokacijah, skladno z uredbo, ki ureja odpadke.

(3) Za vsak objekt na območju podrobnega načrta se pred posegom opravi meritev in ocena onesnaženosti tal. Kolikor bi ocene onesnaženosti tal, opravljene pred posameznimi gradbenimi posegi, pokazale prekomerno onesnaženost tal, je treba te odpadke odlagati na deponiji nevarnih odpadkov ali jih predelati

v drug uporabni material na gradbišču po postopku recikliranja, ki ga določa uredba, ki ureja odpadke.

V. POGOJI PRIKLJUČEVANJA OBJEKTOV
NA GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO
IN GRAJENO JAVNO DOBRO

18. člen

(splošni pogoji priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro)

Splošni pogoji za potek in gradnjo komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture na območju podrobnega načrta so:

- objekte se priključi na obstoječe in predvideno kanalizacijsko, vodovodno, elektroenergetsko omrežje in elektronsko komunikacijsko omrežje v območju, predvidi se ločen sistem kanalizacije,
- trase komunalnih in energetskih vodov se medsebojno uskladijo, upoštevajo se zadostni medsebojni odmiki in odmiki od grajenih struktur,
- gradnja komunalnih naprav in objektov se izvaja usklajeno,
- obstoječe komunalne vode se v času gradnje zaščitijo.

19. člen

(cestno omrežje)

(1) Prometno omrežje na širšem območju se povezuje z Aškerčevo in Levstikovo ulico, Mariborsko cesto, s Kidričevo cesto in s predvidenim omrežjem širšega območja, obravnavanega v strokovnih podlagah. Predvideno in obstoječe prometno omrežje deluje kot enoten sistem, ki se navezuje na mestno prometno omrežje. Cestno omrežje je možno izgrajevati fazno.

(2) V obravnavanem območju se uredijo naslednje ceste:

- cesta 1, smer severozahod – jugovzhod, povezuje Mariborsko cesto in predvideno cesto B,
- del ceste A, smer vzhod – jugozahod, povezuje predvideno cesto 1 z že zgrajenim delom ceste A ter s predvideno cesto 2 in z že zgrajenim delom ceste 3,
- del ceste B na območju križišča s predvideno cesto,
- dovozna cesta na območju 1 in 2, ki se navezuje na funkcionalna zemljišča obstoječih in predvidenih objektov kareja 1 in 2 na predvideno cesto 1.

(3) Karakteristični prečni prerez cestišča sestavljajo naslednji elementi z minimalnimi dimenzijami:

- širina normalnega profila ceste znaša 21,0 m,
- širina dvosmernega vozišča znaša 2 x 3,0 m,
- širina enosmerne kolesarske steze znaša 1,5 m,
- širina hodnika za pešce znaša 3,0 m,
- širina zelenice med kolesarsko stezo in voziščem znaša 1,0 m / 3,0 m.

(4) Na obravnavanem območju se uredita dve križišči in dve obračališči:

- križišče 1 je križišče predvidene ceste 1 z dovozno cesto na območju 1 in 2,
- križišče 2 je križišče predvidene ceste 1 s predvideno cesto A,
- obračališče – križišče 3 je križišče predvidene ceste 1 s predvideno cesto B ter se začasno, do izgradnje ceste B, uredi kot trikrako obračališče,
- obračališče na jugozahodnem koncu ceste A.

(5) Predvidena križišča se uredi kot štiri ali trikraka križišča brez posebnih zavijalnih pasov. Predvideno obračališče se uredi kot krožišče z radijem 20 m, začasno obračališče na cesti B pa kot trikrako križišče.

(6) Za potrebe dimenzioniranja zgornjega ustroja prometnic obravnavanega območja se pred naslednjimi fazami izdelave projektne dokumentacije izdela geološko-geomehanski elaborat, v katerem se opredeli tudi način sanacije temeljnih tal.

20. člen

(parkirne površine)

(1) Parkirne površine se določijo glede na bruto zidane površine objektov. Predvidene so v obliki garažnih hiš ali kot sestavni del poslovno stanovanjskih objektov. Parkirne površine se v območju 1 zagotavljajo na gradbenih parcelah objektov, v območjih 2 in 6 pa predvidoma v eni ali dveh kletnih etažah. V primeru, da se te parkirne površine ne izvedejo v kletni etaži, se potrebno število parkirnih mest nadomesti v objektu.

(2) Natančna velikost bruto površine objektov in število parkirnih mest je odvisno od arhitekture, površine in namembnosti objektov. Okvirno število parkirnih mest (1 parkirno mesto/60 m² bruto zidane površine) in potrebnih površin (27 m²/1 parkirno mesto) po območjih pa znaša:

- območje 1 – 70 parkirnih mest, ca. 1900 m² površine,
- območje 2 – 330 parkirnih mest, ca. 8900 m² površine,
- območje 6A – 100 parkirnih mest, ca. 2700 m² površine.

21. člen

(pešpoti in kolesarske steze)

(1) Na obravnavanem območju se uredijo peš in kolesarske poti. Mestoma se peš in kolesarsko omrežje uredi skupaj s cestnim omrežjem, preko večnamenskih ploščadi in pa kot samostojne poti v sklopu zelenih površin. Predvideno omrežje poti se navezuje na obstoječe omrežje.

(2) Uredi se naslednje peš in kolesarske poti:

- obojestranski hodnik za pešce in obojestranska kolesarska steza ob cestah A in 1, pešpot in kolesarska steza na večnamenskih površinah (ploščadi, manjši trgi) na severovzhodnem robu območja 1 in 2, do predvidene ceste A in preko območja 6, v smeri vzporedno s cesto A. Ločitev več vrst prometa se obeleži s talno prometno signalizacijo.

22. člen

(pogoji za gradnjo komunalnega, energetskega in elektronskega komunikacijskega omrežja)

Komunalno, energetskega in elektronskega komunikacijskega infrastrukture se uredi v predvidenih komunalnih koridorjih ali na strehi objektov, razen kanalizacije, ki se uredi v območju predvidenih prometnic.

23. člen

(pogoji in rešitve priključevanja na vodovodno omrežje)

(1) Oskrba s pitno vodo na obravnavanem območju se zagotavlja iz obstoječih javnega vodovoda LŽ dukt DN 300 mm, ki poteka ob Mariborski cesti in iz novo izvedenega »vodovoda 1« LŽ dukt DN 200 mm, ki poteka ob cesti A (vozlišče 6) in ob Kidričevi cesti (vozlišče 10).

(2) Znotraj območja se vodovodno omrežje zgradi zanka brez slepih vodov. Vodovodno omrežje se situativno prilagodi predvidenim komunalnim koridorjem ob prometnicah znotraj obravnavanega območja. Nadzemni hidranti se uredijo skladno s Pravilnikom o tehničnih normativih za zunanje in notranje hidrantsko omrežje za gašenje požarov. Namestijo se na medsebojni razdalji 80 m tako, da je mogoče vsak objekt gasiti z dveh nadzemnih hidrantov. V primeru prenizkega obratovalnega pritiska se potrebna protipožarna zaščita zagotavlja s priključevanjem gasilskih vozil. Javni vodovod poteka na oddaljenosti najmanj 3,0 m od predvidenih objektov.

(3) Potrebne količine pitne vode in s tem pogojeno priključevanje na obstoječe vodovodno omrežje se določi v nadaljnjih fazah načrtovanja obravnavanega območja, ko bodo znane dejanske namembnosti posameznih objektov in potrebe po količini pitne vode, načelno pa je predvidena izvedba vodovodnega omrežja iz LŽ duktul cevi DN Ø 200 mm.

24. člen

(pogoji priključevanja objektov na kanalizacijsko omrežje)

(1) Vsem objektom na ureditvenem območju podrobnega načrta se zagotovi možnost priključitve na sistem odvodnje.

(2) Na obravnavanem območju se zgradi ločen sistem odvodnje. Obstoječe kanale se prestavi v predvidene koridorje prometnic, pri tem pa se zagotovi minimalne odmike 3,0 m od predvidenih objektov. Slednje se zagotovi tudi pri umeščanju novih kanalov. Sanitarne odpadne vode se odvaja v obstoječo kanalsko omrežje in se jih preko njega vodi do centralne čistilne naprave Mestne občine Celje v Tremerjih. Meteorne vode se preko ustreznih dimenzioniranih kanalov vodi v zadrževalne bazene in se jih preko njih vodi v površinski odvodnik.

25. člen

(pogoji in rešitve odvajanja padavinskih odpadnih voda)

(1) Meteorološko kanalizacijo obravnavanega območja se uredi skladno s standardom SIST EN 752-2 in podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje za povratne dobe za ekstremne

padavine, postaja Celje, obdobje 1970–1999 in knjižico Slovenski vremenski rekordi. Za izvedbo meteorne kanalizacije se uporabijo ABC cevi od DN Ø 400 mm do DN Ø 1000 mm. Cevi se položi v padcu min 0,25 % v osi predvidenih dovoznih cest.

(2) Padavinske vode s parkirišč in povoznih površin se zajema preko požiralnikov v kanalizacijo, pred izpustom v površinski odvodnik se jih po potrebi, skladno z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, člen 17, 64/14 in spremembe), očisti preko lovilcev olj in maščob s koalescentnimi filtri, ki zagotavljajo čiščenje olj do 5 mg/l onesnažene vode.

(3) Zaradi povečanih količin meteornih vod iz obravnavanega območja OPPN je, skladno z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami, potrebno zadrževanje odpadnih padavinskih voda. Za zadrževanje padavinskih voda z območja celotnega OPPN za območje mestno središče Gaberje jug, je bila načrtovana izgradnja 7 zadrževalnih bazenov na desnem bregu Voglajne v predvidenem obvodnem parku (strokovne podlage s področja upravljanja z vodami, št. 37/05, Hidrosvet d.o.o., september 2005), od katerih je realiziran zadrževalni bazen Z4 s prostornino 1.631 m³.

(4) Za odvod padavinskih vod se zgradi padavinsko odvodno omrežje. Voda iz obravnavanega območja se zbira preko prečnih kanalov v kanal, z oznako MK 1, ki poteka v cesti 1 ter na trasi predvidene ceste B, do zgrajenega kanala, ki poteka v smeri sever-jug v cesti 2. Ta se priključuje v površinski zadrževalni bazen Z 4, ki je lociran na desnem bregu vodotoka Voglajna. Iz zadrževalnega bazena se meteorna voda odvaja v vodotok Voglajno. Na zgrajeni zadrževalnik je možno navezati padavinske vode z novega prispevnega območja površine približno 20.000 m², to je iz območja kareja 1, iz dela kareja z oznako 2B (objekti 2.2, 2.3 in 2.4) in z območja kareja 6A. Za priključevanje padavinskih vod iz ostalih območij (2.5, 2.6, 2.1), je treba dograditi zadrževalne bazene, skladno z navedenimi strokovnimi podlagami v točki 3. tega člena.

(5) Padavinske vode iz območja s pretežno obstoječimi objekti, to je iz območja kareja 1, iz dela kareja z oznako 2B (objekti 2.2, 2.3 in 2.4) in iz dela območja kareja 6A (objekti 6.1 in 6.4) je skladno s projektnimi pogoji in soglasjem k projektu PGD upravljavca kanalizacije možno odvajati na obstoječe kanalizacijsko omrežje (kanal z oznako 200153) z navezavo na obstoječe črpališče. V tem primeru se za zmanjševanje odtoka padavinskih voda izvedejo ukrepi skladno z veljavno zakonodajo. Uredijo se podzemni zadrževalniki na interni kanalizaciji.

26. člen

(pogoji in rešitve odvajanja komunalnih odpadnih voda)

(1) Za odvod komunalnih odpadnih vod se zgradi kanalizacija, preko katere se odpadne komunalne vode odvajajo do obstoječega rajonskega zbiralnika RZ 9 in naprej na centralno čistilno napravo mesta Celja. Interna kanalizacija v objektih, ki bo potekala skozi prostore pod nivojem terena, se izvede brez priključkov in prekinitev, ki bi lahko povzročali povratno zaplavitve objektov. Odpadne vode iz prostorov pod nivojem terena (podzemne garažne kleti) se vodijo v javno kanalizacijo preko črpališča.

(2) Ker v tej fazi ni znana namembnost posameznih poslovno-stanovanjskih objektov, je uporabljena za določitev sušnega odtoka normna poraba vode $n_p = 250$ l/os/dan za prebivalce in $n_p = 80$ l/os/dan za zaposlene. Ocena max. urnega sušnega odtoka Q_{max} , za naselje z do 5000 prebivalci v naselju znaša 12,08 % Qd. Dodatno se upošteva tudi tuje vode, ki so ocenjene glede na gostoto prebivalcev na ha obravnavane površine, kjer je za gostoto poselitve nad 600 P/ha odtok 1,35 l/s/ha.

(3) Obstoječi kanal za odpadne komunalne vode z oznako 200154 preko Kidričeve ceste proti jugu preko ureditvenega območja se prekine in nadomesti z novim kanalom, ki poteka v koridorju ceste A ter se na njenem južnem koncu (na območju krožišča) priključuje na obstoječi kanal z oznako 200142. Objekte iz območja kareja 1, iz dela kareja z oznako 2B (objekti 2.2, 2.3 in 2.4) in iz dela območja kareja 6A (objekti 6.1 in 6.4) je možno zgraditi tudi pred ukinitvijo obstoječega kanala z oznako 200154, z začasnimi prestavitvami kanalov ali drugimi rešitvami, skladno s projektnimi pogoji in soglasjem k projektu PGD upravljavca kanalizacije.

(4) Preko območja se zgradi mreža kanalov za odpadne komunalne vode z oznakami FK 1 in FK 02-1 in KF 02-2, ki se neposredno ali posredno priključujejo na obstoječi kanal z oznako 200142, do priključka na RZ 9. Za izvedbo kanalov

se uporabijo rebraste cevi PVC (SN8) Ø DN 250–300 mm, $i = 0,25$ %.

(5) V primeru, da bodo na obravnavanem območju nastajale tehnološke odpadne vode, se te na mestu nastanka očisti do stopnje, ki po kvaliteti ustreza predpisom, ki določajo, katere snovi se štejejo za nevarne in škodljive snovi in v skladu s predpisi, ki urejajo področje emisij snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja ter se jih šele tako očiščene izpušča v javno kanalizacijo.

27. člen

(pogoji in rešitve priključevanja objektov na električno omrežje)

(1) Energija za napajanje objektov v obravnavanem območju je na razpolago na VN zbiralnicah v RTP Selce, kar pomeni, da bo treba zgraditi VN vod iz RTP Selce do obravnavanega območja. Energija za rezervno napajanje objektov je na razpolago na SN zbiralnicah v RP EMO. Začasno bo območje napajano iz obstoječih SN vodov s pripadajočimi transformatorskimi postajami znotraj območja, ki bodo napajali predvidene objekte z električno energijo.

(2) Distribucija električne energije se bo vršila preko transformatorskih postaj. Predvidene nove trafo postaje bodo vključene v objekte. Točna lokacija TP ter dimenzioniranje gradbenega dela in opreme bo izvedeno glede na dejanske potrebe odjemalcev električne energije.

(3) Elektroenergetske vode na območju sestavljajo srednje napetostni in nizkonapetostni vodi različnih presekov. Dimenzioniranje teh vodov bo izvedeno glede na dejanske potrebe odjemalcev električne energije. Vodniki bodo na celotni trasi položeni v kabelsko kanalizacijo iz obbetoniranih PVC cevi in kabelskih jaškov.

(4) Na območju se ob predvidenih cestah, na ostalih javnih prostorih ter ob vstopih v objekte uredi omrežje javne razsvetljave. Ob cestah se postavijo svetilke na kandelabrih, postavljenih v zelenici med cestiščem in pločnikom oziroma kolesarsko stezo, na ostalih površinah se lahko svetilke namestijo samostojno ali na fasadi objektov. Točna razmestitev in tip svetilk se določi v PGD/PZI dokumentaciji. Tip svetilk ob cestah je enak za celotno ureditveno območje, tip ostalih svetilk se uredi skladno z arhitekturo objektov in zunanjo ureditvijo večnamenskih ploščadi.

28. člen

(pogoji in rešitve priključevanja objektov na elektronsko komunikacijsko omrežje)

(1) Na obravnavanem območju potekajo obstoječi TK vodi, ki se ustrezno zaščitijo in prestavijo v predvidene komunalno energetske koridorje.

(2) Glavne veje TK omrežja se izvedejo iz šest cevne kanalizacije. Na lomih trase se namestijo revizijski jaški, ki se opremijo z LTŽ pokrovi lahke oziroma težke izvedbe. Za predvidene objekte se v nadaljnjih fazah načrtovanja izdela projekt TK omrežja, v katerem bo vsak objekt priključen na omrežje preko vsaj ene priključne točke. V komunalno energetskih koridorjih, znotraj obravnavanega območja, se predvidi TK kabelsko kanalizacijo, ki ščiti predvideno omrežje. Vzporedno s TK kabelsko kanalizacijo se predvidi tudi kanalizacija za CATV in ostale podatkovne vode.

29. člen

(pogoji in rešitve priključevanja objektov na plinsko omrežje)

(1) Oskrba obravnavanega območja z zemeljskim plinom se uredi iz obstoječega MRP, ki obratuje pod delovnim tlakom 3,0 bar in izhodnim tlakom 0,1 bar. Pred projektiranjem sekundarne plinovodnega omrežja na obravnavanem območju se izdela oceno energetskega konzuma na območju in preveri dejansko razpoložljivo kapaciteto obstoječe MRP.

(2) Sekundarno plinovodno omrežje se uredi na osnovi pretočno-tlačne analize, glede na podatke o potencialnem energetskem konzumu. Predvideno sekundarno plinovodno omrežje se uredi v komunalno energetskih koridorjih, pri čemer naj se v največji možni meri projektira v sistemu cevnih zank. Za izvedbo plinovodnega omrežja se uporabi PEHD cevi (gostota materiala PE 100) do Ø DN 25 do Ø DN 200 mm.

(3) Ogrevanje objektov in sanitarne vode se v največji možni meri uredi z obnovljivimi viri energije (toplotne črpalke,

sončni kolektorji ...). Način in oblika izvedbe se določi za vsako območje posebej.

30. člen

(ogrevanje objektov)

Ogrevanje objektov in sanitarne vode se uredi z uporabo plina in elektrike in v največji možni meri tudi z obnovljivimi viri energije, kot so:

- toplotne črpalke z uporabo zraka v podzemnih garažah, uporabo podtalnice in zemeljske energije,
- sončni kolektorji za proizvodnjo tople vode in sončne celice za proizvodnjo električne energije.

VI. MERILA IN POGOJI ZA PARCELACIJO

31. člen

(merila in pogoji za parcelacijo)

(1) Parcelacija se izvede skladno z načrtom parcel, razvidnih iz grafičnega dela podrobnega načrta, na katerem so s tehničnimi elementi, ki omogočajo prenos novih mej parcel v naravo in določene lomne točke meje območja občinskega podrobnega prostorskega načrta. Parcele se določijo za javne površine in za objekte z zunanjo ureditvijo.

(2) Parcele, določene s tem podrobnim načrtom, se po izvedenih posegih lahko delijo ali združujejo skladno z izvedenim stanjem na podlagi lastništva oziroma upravljanja ter se po namembnosti sosednjih območij pripojijo k sosednjim parcelam.

VII. REŠITVE IN UKREPI ZA CELOSTNO OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE

32. člen

(ukrepi za ohranjanje kulturne dediščine)

(1) Na območju obravnave so enote kulturne dediščine:

- Celje, Arheološko najdišče Celje, EŠD 56 – kulturni spomenik,
- Celje, Staro mestno jedro, EŠD 55 – vplivno območje naselbinsko kulturnega spomenika,
- Celje – Hiša Mariborska 10, EŠD 27175,
- Celje – Hiša Mariborska 14, EŠD 27176,
- Celje – Hiša Mariborska 18, EŠD 27177,
- Celje – Hiša Mariborska 32, EŠD 27178,
- Celje – Hiša Mariborska 38, EŠD 27179,
- Celje – Hiša Mariborska 40, EŠD 28831,
- Celje – Hiša Mariborska 42, EŠD 27180,
- Celje – Hiša Mariborska 44, EŠD 27181,
- Celje – Hiša Cinkarniška pot 4, EŠD 26845,
- Celje – Hiša Cinkarniška pot 12, EŠD 26846,
- Celje – Protiletalsko zaklonišče, EŠD 20587.

(2) Predvidene posege na območju podrobnega načrta se načrtuje tako, da se ne zmanjšata historična pričevalnost ter obstoječe gradbeno in vedutno stanje zavarovanih objektov z njihovo neposredno okolico.

(3) Za vse posege na objektih kulturne dediščine se pridobi kulturno varstvene akte po Zakonu o varstvu kulturne dediščine.

(4) Na celotnem območju podrobnega načrta se pred izvedbo del zagotovijo predhodne arheološke raziskave (ekstenzivni, intenzivni, površinski in podpovršinski pregled, vrednotenje s testnimi jarki, pregled z vrtnami, geofizikalne meritve in morebitne analize aeroposnetkov).

VIII. REŠITVE IN UKREPI ZA VAROVANJE OKOLJA, NARAVNIH VIROV IN OHRANJANJE NARAVE

33. člen

(rešitve in pogoji upravljanja in urejanja voda)

(1) Odvajanje padavinskih voda z območja podrobnega načrta se ureja na način, da bo v čim večji meri zmanjšan odtok padavinskih voda z urbanih površin, kar pomeni, da je predvideno zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike (zatravitev, travne plošče, morebitni suhi zadrževalniki in podobno). V ta namen je urejen zadrževalni bazen: z oznako Z4, v katerega se preko meteornega kanala MK 01 zliva meteorna voda. Padavinska voda se nato preko izliva v Voglajno.

(2) Z dograjevanjem širšega območja se dograjujejo tudi zadrževalni bazeni Z1, Z3, Z6 in Z7. Posamezni sistemi zadrževalnikov se gradijo etapno v odvisnosti od količin zadrževane meteorne vode. Zaradi etapnosti izgrajevanja se iz posameznega zadrževalnika uredijočasni izpusti. Po izgradnji sistema sečasni izpusti ukinejo.

(3) V zadrževalne bazene se spušča le čista padavinska voda s streh in ostalih neonesnaženih površin. Izgradnja zadrževalnikov se skladno z etapnostjo in tolerancami tega odloka prilagaja dinamiki in ostalim lastnostim izgradnje posameznih objektov in območij tako, da odtok padavinskih voda ni v nasprotju z določili zakonodaje in tega odloka.

(4) Padavinske vode s cest in ostalih voznih in parkirnih površin se očistijo preko lovilcev olj in maščob s koalescentnimi filtri, ki zagotavljajo čiščenje olj do 5 mg/l onesnažene vode.

34. člen

(pogoji za varstvo pred visokimi vodami)

(1) Del območja podrobnega načrta je poplavno ogroženo s strani vodotoka Voglajna. Za potrebe načrtovanja podrobnega načrta za mestno središče Gaberje – II. del je bila izdelana hidrološko-hidravlična analiza (št. 34/12, Hidrosvet d.o.o., december 2012) iz katere je razvidno, da se ureditveno območje predmetnega podrobnega načrta nahaja v razredih velike, srednje in majhne poplavne nevarnosti. Na območju Mestne občine Celje je načrtovana in se izvaja izgradnja protipoplavnih ukrepov za zagotavljanje poplavne varnosti na porečju Savinje, v okviru katere je predvidena tudi izvedba protipoplavnih ukrepov ob Voglajni in Hudinji, ki se je začela v letu 2012 in se bo predvidoma zaključila do sredine leta 2015. Skladno s konceptom zagotavljanja protipoplavne varnosti pred visoko vodo Voglajne je na desnem bregu Voglajne, gorvodno od poslovne stavbe Zgodovinskega arhiva, razlivno območje. Zaradi preprečitve vdora razlitih voda s tega območja skozi železniški prepust na območje OPPN se podaljša obstoječi plato črpališča v gorvodni smeri, do železniškega nasipa nad prepustom. Z izvedbo protipoplavnih ukrepov na Savinji s pritoki Voglajna in Hudinja in podaljšanjem obstoječega platoja črpališča do železniškega nasipa bo obravnavano območje varno pred visokimi vodami Voglajne s povratno dobo 100 let ter se bo nahajalo izven vseh razredov poplavne nevarnosti.

(2) Do izdaje uporabnega dovoljenja za navedene protipoplavne ukrepe, je možna izvedba posegov (novogradnje, rekonstrukcije, prizidave, dozidave in podobno) v kareju 1, izven velikega razreda poplavne nevarnosti ter gradnja javne infrastrukture, skladno z določili Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08).

35. člen

(varstvo tal)

(1) Zemljina na obravnavanem območju je lahko kontaminirana z nevarnimi snovmi.

(2) Za določitev stopnje onesnaženosti zemljine je potrebno pred začetkom posegov v posameznem kareju izvesti preliminarne teste onesnaženosti. Kolikor se izkaže, da je zemljina onesnažena, je potrebno z zemljino ravnati skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki in nevarnimi odpadki.

(3) V primeru začasnega deponiranja kontaminiranega materiala je treba material zaščititi pred vplivi vetra in padavin, da se prepreči izpostavljenost tal in podtalnice.

(4) Za odlaganje odpadkov, ki bodo nastali pri rušitvi in odstranitvi obstoječih objektov in naprav ter za izkopani material se upošteva:

- Strategijo za ravnanje z odpadki na območju Mestne občine Celje,
- določila odlokov in pravilnikov, ki obravnavajo način ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Celje,
- pravilnike o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih in obremenjevanja tal z vnašanjem odpadkov,
- predpise, ki določajo mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednostih nevarnih snovi v tleh.

(5) Za zaščito pred različnim nevarnim snovi je na celotnem območju prometnih površin načrtovan sistem odvodnjavanja padavinskih vod, ki skladno s strokovnim navodilom o tem, katere snovi se štejejo za nevarne in škodljive snovi in o dopustni temperaturi vode in zakoni, ki obravnavajo emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja, odvaja onesnažene vode preko kanalizacijskega sistema oziroma preko ustreznih lovilcev in zadrževalnikov.

36. člen

(varstvo kakovosti voda)

(1) Varstvo kakovosti voda se zagotavlja z gradnjo kanalizacijskega omrežja. Zgradi se ločen sistem odvajanja odpadnih komunalnih vod in padavinskih vod.

(2) Odvajanje odpadnih voda iz območja urejanja se uredi v skladu s pogoji, določenimi v uredbi, ki ureja emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja. Na padavinske odpadne vode se dovoli priključiti le tiste vode, ki ne presegajo dopustnih parametrov za izpust neposredno v vode v skladu z zakoni in pravilniki.

37. člen

(varstvo zraka)

(1) Za zmanjševanje onesnaževanja zraka s prašnimi emisijami in emisijami plinov gradbenih strojev med gradnjo se upošteva naslednje ukrepe:

- primerna razporeditev in ureditev začasnih in drugih dovnih poti na gradbišče,
- ob sušnih dnevih se predvidi zadostno močenje prevoznih poti in odkritih površin,
- čiščenje prometnih in drugih površin s postopkom mokrega čiščenja površin.

(2) Omilitveni ukrepi za varstvo zraka v času gradnje:

- preprečevanje prašenja z odkritih delov območja ureditve, prometnih in manipulativnih površin in deponij materiala,
- redno čiščenje prometnih površin na območju urejanja in javnih prometnih površin, ki se opravlja s postopkom mokrega čiščenja površin,
- ureditev čim krajših poti za prevoze za potrebe ureditev in gradbišč ter sprotno rekultiviranje območij večjih posegov,
- upoštevanje emisijskih norm v skladu s predpisi, ki urejajo področje emisij pri začasnih gradbenih objektih, uporabljeni gradbeni mehanizaciji in transportnih sredstvih,
- ureditev stalnih ali začasnih transportnih poti za odvoz viškov materiala in dovoz gradbenega materiala na območje urejanja.

(3) Za izvedbo ukrepov je odgovoren izvajalec gradbenih del.

38. člen

(varstvo pred hrupom)

(1) Območje obravnave sodi v III. stopnjo varstva pred hrupom z naslednjimi mejnimi ravni hrupa za III. območje (življenjsko okolje):

	nočna raven L_n	dnevna raven L_d
mejne ravni (dBA)	50	60
kritične ravni (dBA)	59	69
mejne ravni za vire hrupa (dBA)	48	58

(2) Namembnost predvidenih objektov, trgovsko poslovne in stanovanjske dejavnosti, ne sme vplivati na poslabšanje vplivov na okolje.

(3) Poslovno trgovski, servisni in delno stanovanjski objekti ob Mariborski cesti in ob železnici se izvedejo tako, da so stanovanja, predvidena v zgornjih nadstropjih objektov, orientirana izven območja hrupa oziroma se predvidi ustreza protihrupna gradnja.

39. člen

(varstvo pred svetlobnim onesnaževanjem)

(1) Razsvetljava objektov in odprtih površin se izvede tako, da ne povzroča svetlobnega onesnaževanja. Vse svetilke se izvedejo tako, da je svetloba usmerjena izključno v tla. Laserski svetlobni učinki niso dovoljeni.

(2) Gradbišča se ponoči ne osvetljuje. Za varovanje gradbišča in objekta v času obratovanja je dovoljena postavitve posameznih svetil, ki so opremljena s senzorjem.

40. člen

(pogoji zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov)

Način zbiranja in odvoz komunalnih odpadkov se izvaja v skladu z določili, ki urejajo ravnanje s komunalnimi odpadki v Mestni občini Celje. Posode za odpadke se postavi na eko-

loško tehnično brezhiben prostor v objektu. Lokacija, kjer se odpadki zbirajo, se uredi tako, da je dostopna vozilom za odvoz odpadkov.

IX. REŠITVE IN UKREPI ZA OBRAMBO TER VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI IN VARSTVO PRED POŽAROM

41. člen

(pogoji za varstvo pred potresom)

Območje podrobnega načrta se nahaja na seizmičnem območju z intenziteto VII. stopnje potresne ogroženosti po EMS. Pri projektiranju se upošteva potresno varnost v skladu z zakonodajo. Upošteva se podatek projektnega pospeška tal, ki na tem območju znaša 0,15 g.

42. člen

(pogoji za zaklanjanje)

Za preprečitev rušenja novih objektov se ojača prva plošča objekta.

43. člen

(pogoji za varstvo pred požarom)

(1) Požarna varnost objektov se zagotovi z dovozi za interventna vozila po obstoječem in predvidenem omrežju cest.

(2) Varen umik se zagotavlja na zunanje, nepozidane, funkcionalne površine objektov.

(3) Zunanje stene in strehe stavb se projektirajo in gradijo tako, da se izpolnijo zahteve glede požarne varnosti v stavbah, da se z upoštevanjem odmika od meje gradbene parcele omeji širjenje požara na sosednje parcele. Gradbena meja predvidenih objektov je od parcelne meje odmaknjena najmanj 4 metre.

(4) Vir za zadostno oskrbo vode za gašenje se zagotovi iz vodovoda preko hidrantnega omrežja. Pri načrtovanju hidrantnega omrežja se upoštevajo predpisi, ki upoštevajo hidrantno omrežje.

(5) Način varovanja pred požarom za objekt in dobrine se opredeli v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja skladno z določili zakonskih določil in pravilnika, ki obravnava požarno varnostne zahteve.

X. ETAPNOST IZVEDBE PROSTORSKE UREDITVE

44. člen

(etapnost izvedbe)

(1) Prostorske ureditve, ki jih določa podrobni načrt, je mogoče izvajati v celoti ali po delih, ki predstavljajo funkcionalno zaključene celote in se lahko gradijo ločeno.

(2) Prostorske ureditve, ki se izvajajo po etapah, predstavljajo funkcionalno zaključene celote. Izvajajo se tako, da čim manj vplivajo na bivalne in delovne pogoje in obstoječe ureditve sosednjih območij, ter da je zagotovljeno nemoteno obratovanje obstoječih objektov. V primeru fazne izvedbe prostorskih ureditev se dograditev in obnova gospodarske javne infrastrukture in zemljišč izvede v vsaki zaključeni etapi posebej. Začasno je objekte možno priključevati na obstoječo gospodarsko javno infrastrukturo, za kar je treba pridobiti soglasje upravljavca.

(3) Prostorske ureditve na delu ureditvenega območja 2 B se lahko izvajajo šele po tem, ko se sklop servisno vzdrževalne dejavnosti Slovenskih železnic preseli na novo lokacijo. Do takrat je na območju dovoljeno vzdrževanje in rekonstrukcija obstoječih objektov, gradnja gospodarske javne infrastrukture in drugih ureditev, ki ne vplivajo negativno na obratovanje obstoječih objektov. Opisane posege je možno izvajati skladno z veljavno zakonodajo s področja prostorskega načrtovanja in graditve objektov ter skladno s soglasji lastnikov zemljišč in upravljavci gospodarske javne infrastrukture.

(4) Do izgradnje in izdaje uporabnega dovoljenja za protipoplavne ukrepe za zagotavljanje poplavne varnosti na porečju Savinje, s katerimi bo območje varno pred visokimi vodami s 100 letno povratno dobo, gradnja na poplavno ogroženih območjih podrobnega načrta ni dovoljena. Pri tem se upošteva razredne pogoje in omejitve, ki veljajo za razrede poplavne ogroženosti, ki so določeni v uredbi, ki določa pogoje in omejitve za dejavnosti in posege v prostor na poplavno ogroženih območjih. Prav tako ne bo možna izdaja vodnih soglasij za posamezne faze podrobnega načrta.

XI. DRUGI POGOJI IN ZAHTEVE ZA IZVAJANJE
PODROBNEGA NAČRTA

45. člen

(način pridobitve arhitekturnih rešitev objektov)

(1) Za objekte javnega in verskega pomena na dominantnih lokacijah se izvede vabljeni oziroma javni anonimni natečaj po pravilih Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije. Natečaj se izvede za naslednje objekte:

- v območju 2 za objekt ob Velenjski železnici,
- v območju 6 za predvideni verski objekt (verski center).

(2) Za vse ostale objekte investitor pridobi vsaj tri arhitektonske rešitve, odločitev o izboru se določi v okviru komisije občinskega urbanista (arhitekt, krajinski arhitekt).

46. člen

(omilitveni ukrepi)

(1) Zavezanec za izvajanje omilitvenih ukrepov med gradnjo je izvajalec gradbenih del.

(2) Omilitveni ukrepi v času izvedbe gradbenih del so:

1. Omilitveni ukrepi za varstvo tal: zemljina na obravnavanem območju je lahko kontaminirana z nevarnimi kovinami in polkovinami. Pred izvedbo kakršnega koli posega na onesnaženem območju je potrebno izvesti sanacijo, s čimer se zagotovi primernost območja za izvajanje načrtovanih dejavnosti. S kontaminirano zemljino je treba ravnati skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki in nevarnimi odpadki. Odpadki se predajo pooblaščenim organizacijam za zbiranje nevarnih odpadkov, kar se ustrezno evidentira.

2. Omilitveni ukrepi za varstvo pred hrupom v fazi rušitve objektov in času gradnje: uporaba delovnih naprav in gradbenih strojev, ki so izdelani v skladu z emisijskimi normami za hrup gradbenih strojev po Pravilniku o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem. Upošteva se časovne omejitve rušitev in gradbenih del v vplivnem območju stavb z varovanimi prostori, kjer se omenjena dela izvaja v dnevnem času med 6:00 in 18:00 uro od ponedeljka do sobote. Transportne poti na območju ureditve potekajo izven stanovanjskih območij. Investitor za obratovanje virov hrupa na območju urejanja pridobi okoljevarstveno dovoljenje, ki se izda na podlagi strokovne ocene vpliva načrtovane dejavnosti na obremenitev.

3. Omilitveni ukrepi za varstvo zraka v času gradnje: primerno se razporedi in uredičasne in druge dovozne poti na gradbišče, redno se čisti prometne površine na območju urejanja in javne prometne površine, uredi se čim krajše poti za prevoze za potrebe ureditev in gradbišč ter sprotno rekultivira območja večjih posegov. V primeru začasnega deponiranja kontaminiranega materiala je potrebno material zaščititi pred vplivi vetra in padavin, da se prepreči izpostavljenost tal in podtalnice, ob sušnih dnevih se predvidi zadostno močenje prevoznih poti in odkritih površin.

4. Omilitveni ukrepi za varstvo vod: degradirano območje je potrebno hidravlično izolirati z namenom zadrževanja onesnaževal. Potrebno je izvesti permanentno pregrado za preprečitev toka podtalnice in meteornih vod v degradirano območje. Znotraj izoliranega območja se izvedejo vertikalni jaški za monitoring, prečrpavanje in odvoz oziroma čiščenje morebitno onesnažene talne vode, v primeru začasnega deponiranja kontaminiranega materiala je potrebno material zaščititi pred vplivi vetra in padavin, da se prepreči izpostavljenost tal in podtalnice. Ker so tla ponekod onesnažena, je ponikovanje meteorne vode na obravnavanem območju prepovedano. Vse meteorne vode iz utrjenih površin (cest, streh ...) je potrebno preko zadrževalnika odvajati v površinski odtok.

47. člen

(monitoring)

(1) Investitor zagotovi celosten načrt in izvajanje monitoringa za področja, ki jih določa okoljsko poročilo. Zavezanec za izvajanje monitoringa med gradnjo je izvajalec gradbenih del.

(2) Monitoring med gradnjo obsega:

1. Monitoring spremljanja ravnanja s tlemi: v času gradnje se izvaja stalen nadzor nad manipulacijami z zemeljskim materialom in stalen nadzor nad manipulacijami z materialom, ki služi prepoznavanju neprepzanih tveganj z namenom, da se v morebitnih takšnih situacijah neznana tveganja opredelijo in določijo morebitni specifični omilitveni ukrepi za zmanjšanje tveganja.

2. Monitoring spremljanja kakovosti vod: Mestna občina Celje spremlja izvajanje omilitvenih ukrepov, ki zagotavljajo pozitiven vpliv na cilje in kazalce okolja, in umeščanja dejavnosti z načinom komunalnega opremljanja območja, zlasti z vidika izvajanja operativnega načrta remediacije. V času gradnje se izvaja stalen nadzor nad manipulacijami z materialom, ki služi prepoznavanju neprepzanih tveganj z namenom, da se v morebitnih takšnih situacijah neznana tveganja opredelijo in določijo morebitni specifični omilitveni ukrepi za zmanjšanje tveganja.

3. Monitoring spremljanja kakovosti zraka: Mestna občina Celje spremlja izvajanje omilitvenih ukrepov, ki zagotavljajo pozitiven vpliv na cilje in kazalce okolja, in izvajanje operativnega načrta remediacije. V času gradnje se izvaja stalen nadzor nad manipulacijami z materialom, ki služi prepoznavanju neprepzanih tveganj z namenom, da se v morebitnih takšnih situacijah neznana tveganja opredelijo in določijo morebitni specifični omilitveni ukrepi za zmanjšanje tveganja.

4. Monitoring hrupa: spremljanje hrupa med gradnjo objektov obsega nadzor nad skladnostjo virov hrupa skladno s predpisi, ki urejajo hrup strojev, ki se uporabljajo na prostem. Med gradnjo izvajalec izvedečasne protihrupne ukrepe in z delom nadaljuje šele po preveritvi njihove učinkovitosti.

5. Monitoring odpadkov: spremljanje ravnanja z odpadki se izvaja skladno s predpisi, ki urejajo področje odpadkov. V času gradnje se izvaja stalen nadzor nad manipulacijami z materialom, ki služi prepoznavanju neprepzanih tveganj z namenom, da se v morebitnih takšnih situacijah neznana tveganja opredelijo in določijo morebitni specifični omilitveni ukrepi za zmanjšanje tveganja.

6. Monitoring elektromagnetnega sevanja: pri novem ali rekonstruiranem objektu ali napravi, ki je vir sevanja, je potrebno skladno z zakonodajo zagotoviti prve meritve tistih veličin elektromagnetnega polja kot posledice obremenitve območja zaradi sevanja iz vira, za katere so določene mejne vrednosti.

7. Monitoring vplivov na objekte kulturne dediščine: zaradi gradnje novih objektov v neposredni bližini varovanih stavb kulturne dediščine je treba med gradnjo spremljati stanje varovanih stavb ter v primeru morebitnih poškodb ustrezno ukrepati.

48. člen

(organizacija gradbišča)

(1) Gradbišče se organizira za vsako gradnjo objekta v območju gradbene parcele.

(2) V sklopu izdelave projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja se izdelana načrt gradbišča. Trase transportnih poti in lokacije se izberejo tako, da čim manj vplivajo na bivalno in naravno okolje in obstoječe ureditve. Za izvedbo dodatnih začasnih dostopnih poti do gradbišča v času gradnje, se pridobi soglasje lastnikov zemljišč, upošteva se značilnosti zemljišč ter po uporabi sanira morebitne poškodbe.

(3) Na območjih, kjer je izkazan arheološki potencial, se deponije materiala uredijo v sklopu gradbišča po opravljenih predhodnih arheoloških raziskavah ali izven območja podrobnega načrta.

(4) V času gradnje se upošteva naslednje pogoje:
– zagotovi se zavarovanje gradbišča tako, da sta zagotovljena varnost in nemotena raba sosednjih objektov in zemljišč,
– med gradnjo se uvede stroge varstvene ukrepe in nadzor ter takšno organizacijo na gradbišču, da se prepreči onesnaženje voda, ki bi nastalo zaradi transporta, skladiščenja in uporabe tekočih goriv ter drugih nevarnih snovi. V primeru nezgod se zagotovi takojšnje ukrepanje. Vsa časna skladišča in pretakališča goriv, olj in maziv ter drugih nevarnih snovi se zaščitijo pred možnostjo izliva v tla in vodotoke.

XII. VELIKOST DOPUSTNIH ODSTOPANJ
OD FUNKCIONALNIH, OBLIKOVAJSKIH
IN TEHNIČNIH REŠITEV

49. člen

(dopustna odstopanja)

(1) Pri realizaciji podrobnega načrta se dovoli odstopanja od tehničnih rešitev, določenih s tem podrobnim načrtom, če se pri nadaljnjem proučevanju prometnih, geoloških, hidroloških, geomehanskih in drugih razmer poiščejo tehnične rešitve, ki so primernejše s prometno tehničnega, gradbenega, okoljevarstvenega in oblikovalskega vidika, s katerimi pa se ne smejo poslabšati urbanistično arhitektonska zasnova, prostorske in okoljske razmere.

(2) Dopustna odstopanja od določil podrobnega načrta:
 – spremembe karakteristike cest, energetskih, komunalnih in teleprenosnih vodov, če bodo v načrtih za gradbeno dovoljenje ustreznejše rešitve,
 – dimenzioniranje prometnih površin, predvsem cest; dimenzije cestnega omrežja se prilagajajo v okviru toleranc, vendar na način, ki ne bo povzročal sprememb posameznega kareja (namembnost, urbanistično arhitektonski izgled),
 – število etaž podzemnih garaž je lahko večje od ene etaže,
 – tlorisni gabarit, tolerance so v okviru gradbene meje + ali – 1,0 metra.

(3) Odstopanja od tehničnih rešitev iz prejšnjega odstavka ne smejo biti v nasprotju z javnimi interesi, z njimi morajo soglašati organi in organizacije, v delovno področje katerih posegajo ta odstopanja. Za vsako spremembo v okviru toleranc mora investitor pridobiti urbanistično mnenje občinskega urbanista.

XII. USMERITVE ZA DOLOČITEV MERIL IN POGOJEV PO PRENEHANJU VELJAVNOSTI PODROBNEGA NAČRTA

50. člen

(prenehanje veljavnosti podrobnega načrta)

(1) Po prenehanju veljavnosti podrobnega načrta se območje podrobnega načrta vključi v enoto urejanja, ki jo določa občinski prostorski načrt.

(2) Po izgradnji območja se ne dovoli prizidkov, nadzidkov, sprememb barv fasad, podiranja dreves brez nadomeščanja z novimi drevesi in drugih posegov, ki vplivajo na spremembo zasnove in videza ureditve. Za vse spremembe se izvede postopek spremembe akta.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

51. člen

(raba površin do izvedbe)

Površine se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni v podrobnem načrtu. Do pričetka gradenj predvidenih objektov in ureditev ostaja namembnost zemljišč nespremenjena.

52. člen

(spremembe urbanistične zasnove)

Zasnova urbanistične ureditve temelji na prvonagrajeni rešitvi javnega anonimnega urbanističnega natečaja za idejno urbanistično ureditev območja stare Cinkarne v Celju. Sprememba zasnove se dovoli le s strinjanjem več kot polovice avtorjev nagrajenega natečaja ali s pridobitvijo mnenja pristojne zbornice, ki izvaja natečaje.

53. člen

(vpogled v projekt)

Projekt iz 1. člena tega odloka je na vpogled pri pristojni službi Mestne občine Celje.

54. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka se v obsegu območja tega podrobnega načrta razveljavi Odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo Mariborske ceste – III. etapa (Uradni list RS, št. 34/00, 58/05, 91/05 in 108/05).

55. člen

(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo pristojne inšpekcijske službe za posamezna področja.

56. člen

(končna določba)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 3505-7/2010

Celje, dne 24. februarja 2015

Župan
Mestne občine Celje
Bojan Šrot l.r.

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

770. Sklep o zavrnitvi razpisa zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D, EPA 257-VII) 2177

OBČINE

CELJE

771. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za mestno središče Gaberje II. del – faza 1 2183

ISSN 1318-0576

917713181057017

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – direktorica Ksenija Mihovar Globokar • Založnik Uradni list Republike Slovenije d.o.o. – direktor Matjaž Peterka • Priprava Uradni list Republike Slovenije d.o.o. • Naročnina za obdobje 1. 1. do 31. 12. 2015 je 386 EUR (brez DDV), v ceno posameznega Uradnega lista Republike Slovenije je vračunan 9,5% DDV. • Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke • Uredništvo in uprava Ljubljana, Dunajska cesta 167 • Poštni predal 379 • Telefon tajništvo (01) 425 14 19, računovodstvo (01) 200 18 22, naročnine (01) 425 23 57, telefaks (01) 200 18 25, prodaja (01) 200 18 38, preklici (01) 200 18 32, telefaks (01) 425 01 99, uredništvo (01) 425 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) (01) 200 18 32, uredništvo – telefaks (01) 425 01 99 • Internet: www.uradni-list.si – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si • Transakcijski račun 02922-0011569767